Załącznik do:

Uchwały Nr

Rady Miejskiej Strzelina

z dnia

STRATEGIA INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA I GMINY STRZELIN NA LATA 2010-2015

STYCZEŃ 2010

AUTORZY

- Dokument powstał dzięki wsparciu Moderatora **Damiana Deca** z Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w ramach Regionalnego Ośrodka EFS we Wrocławiu.

- Treść to opinie i dogłębna analiza:
  - **Anonimowych mieszkańców Miasta i Gminy Strzelin wypełniających ankietę**
  - **Uczestników warsztatów partycypacyjnych**

- Skład Grupy Roboczej:
  - **Konstanty Sikorski** – Naczelnik Wydziału Spraw Społecznych i Mieszkaniowych Urzędu Miasta i Gminy Strzelin
  - **Łukasz Krzysztofczyk** – Referent do spraw Profilaktyki uzależnień i współpracy z organizacjami pozarządowymi Urzędu Miasta i Gminy Strzelin
  - **Damian Szefliński** – Kierownik Referatu Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miasta i Gminy Strzelin
  - **Mirosława Kulpa-Czujewicz** – Inspektor do spraw Oświaty Gminnej
  - **Teresa Skwarzyńska** – Dyrektor Publicznego Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego w Strzelinie
  - **Władysława Maturlak** – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelinie

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE....5

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA....8

1.1. TŁO I PRZYCZYNY....9

1.2. WARTOŚCI I DEFINICJE....11

1.3. STRUKTURA DOKUMENTU....15

1.4. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH....18

1.4.1. STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007-2013....18

1.4.2. NARODOWY PLAN ROZWOJU NA LATA 2007-2013....19

1.4.3. NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007-2013....21

1.4.4. NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ....23

1.4.5. KRAJOWY PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ....25

1.4.6. DOLNOŚLĄSKA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ NA LATA 2005 - 2013....26

1.4.7. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU STRZELIŃSKIEGO NA LATA 2008-2018....28

1.4.8. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY STRZELIN....29

1.4.9. PLAN ROZWOJU LOKALNEGO DLA GMINY STRZELIN NA LATA 2004-2006 I 2007-2013....30

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA....32

2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY....33

2.1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE....33

2.2. DEMOGRAFIA....34

2.3. RYNEK PRACY....36

2.3.1. STREFA GOSPODARCZA....36

2.3.2. BEZROBOCIE....38

2.4. OPIEKA NAD RODZINĄ....42

2.4.1. PROBLEMY SPOŁECZNE Z PERSPEKTYWY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ....42

2.4.2. KWESTIA DZIECKA....46

2.5. UZALEŻNIENIA....50

2.6. INTEGRACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH....54

2.7. AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA……..57
2.8. OFERTA KULTURALNO-OŚWIATOWA I INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA..58
2.9. OPIEKA MEDYCZNA.....60
2.10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....62
2.11. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY STRZELIN.....64
2.11.1. ANALIZA DANYCH ZASTANYCH……..64
2.11.2. ANALIZA WYNIKÓW ANKIETY……..65
2.11.3. SPOTKANIA WARSZTATOWE Z MIESZKAŃCAMI……...68
2.12. ANALIZA SWOT 71
2.13. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH 75
2.13.1. INSTYTUCJE OFERUJACE POMOC I WSPARCIE……...75
2.13.2. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE……82
2.14. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ 84
3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA..... 88
3.1. MISJA 89
3.2. CELE STRATEGICZNE.....90
3.3. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII 107
3.3.1. CECHY PROGRAMÓW I PROJEKTÓW……...107
3.3.2. PROPONOWANE PROJEKTY-BANK POMYSŁÓW……108
3.3.3. MONITORING I AKTUALIZACJA STRATEGII……..117
4. ANKIETA ……...…..120
5. ŹRÓDŁA UZYSKANIA INFORMACJI WYKORZYSTANYCH W PROCESIE BUDOWY STRATEGII……...126
UWAGI KOŃCOWE.....128

WPROWADZENIE

„Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Strzelin na lata 2010-2015" aktualizuje dokument opracowany w 2005 roku. Uaktualnienie Strategii zostało wymuszone poniekąd zmianami gospodarczymi, społecznymi i ekonomicznymi, które zaszły w całej Polsce, jak i w Gminie Strzelin.

Problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, dzieci, młodzieży, niedostatek materialny rodzin szczególnie wielodzietnych, uzależnienie – to trudne problemy społeczne, które stoją do rozwiązania przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym.

W ramach wyżej wspomnianego programu odbyły się na terenie Miasta i Gminy Strzelin cztery warsztaty z udziałem przedstawicieli różnych środowisk. Spostrzeżenia i wskazówki uczestników stały się nieocenionym materiałem do sporządzenia niniejszego dokumentu. Ponadto mieszkańcy mieli możliwość wypowiedzenia anonimowo swojego zdania w ankiecie na temat życia społeczno-gospodarczego. Korzystano również z danych różnych jednostek w celu dokonania pełnej diagnozy stanu obecnego, która stała się fundamentem do wyznaczenia celów i działań, które mają doprowadzić do poprawy stanu obecnego.

Przedłożony materiał został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzelinie przy merytorycznym wsparciu Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych we Wrocławiu. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu.

Perspektywa czasowa obowiązywania niniejszego dokumentu została skomunikowana z głównymi dokumentami strategicznymi wpływającymi na rozwiązywanie lokalnych problemów, tj. Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności) oraz Narodową Strategią Integracji Społecznej, wyznaczającymi działania i stwarzającymi możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne do 2013 roku.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Strzelin na lata 2010-2015 składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wstępnej, diagnostycznej i programowej.

Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentu – są w niej przedstawione: aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna oraz analiza dokumentów strategicznych, z którymi powinna korespondować Strategia.

Część diagnostyczna dokumentu zawiera charakterystykę miasta, informacje na temat sytuacji demograficzno-bytowej jej mieszkańców oraz diagnozę problemów społecznych miasta opartą na badaniu źródeł zastanych oraz analizie specjalnie skonstruowanych do tego celu ankiet i warsztatów partycypacyjnych. Diagnoza obejmuje następujące kwestie:

1. Rynek pracy
2. Opieka nad rodziną
3. Uzależnienia
4. Integracja osób niepełnosprawnych
5. Aktywność i integracja społeczna
6. Oferta kulturalno-oświatowa i infrastruktura społeczna
7. Opieka medyczna
8. Bezpieczeństwo publiczne
9. Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych na terenie Miasta i Gminy Strzelin
10. Analiza SWOT
11. Zasoby umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych

W podsumowaniu części diagnostycznej, po nałożeniu wyników dokonanej analizy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu, zostały wskazane

najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem troski samorządu lokalnego, a są one treścią części programowej dokumentu. Ponadto pokazany został związek zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów społecznych z czynnikami, które należy brać pod uwagę w programowaniu działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych środowiska lokalnego.

W części programowej dokumentu zostały przedstawione najistotniejsze założenia polityki społecznej miasta na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów szczegółowych i kierunków działań. Część programowa dokumentu zawiera również projekty przedstawione na zasadzie „banku pomysłów". Ponadto została zaprezentowana informacja na temat sposobu wdrożenia Strategii oraz prowadzenia monitoringu i ewaluacji jej realizacji.

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA

Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentu. Przedstawione w niej zostały aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna, oraz najważniejsze informacje dotyczące metodyki pracy nad strategią. Został tutaj także ukazany związek analizy z innymi dokumentami strategicznymi, funkcjonującymi na różnych poziomach administrowania i zarządzania.

1.1. TŁO I PRZYCZYNY

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Obowiązek opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17. ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.). Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz.1001),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz.1231 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139 poz. 992 z późn. zm.).
- ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 86 poz. 732 z późn. zm.).

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485).
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

Europejska polityka społeczna została określona w głównej mierze podczas Szczytu Lizbońskiego w 2000 roku, na którym kraje członkowskie Unii Europejskiej uznały, że zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego będzie centralnym elementem w procesie modernizacji europejskiego modelu społecznego. W roku 2001 uzgodniony został przez Radę, Parlament i Komisję Europejską „Wspólnotowy program na rzecz walki z wykluczeniem społecznym na lata 2002-2006". Jego celem jest wsparcie współpracy pomiędzy krajami Unii Europejskiej i zwiększenie skuteczności przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Polska zgłosiła gotowość przystąpienia do programu, w efekcie czego podjęła prace nad przygotowaniem Memorandum w sprawie Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum – JIM), Narodowej Strategii Integracji Społecznej oraz Krajowego Planu Działania na rzecz Integracji Społecznej. Powołany przez Prezesa Rady Ministrów w roku 2003 Zespół Zadaniowy do spraw Reintegracji Społecznej opracował dokument pt.: „Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski". Autorzy tego dokumentu podjęli próbę dokonania całościowej analizy sytuacji społecznej w Polsce, wskazania priorytetowych problemów oraz właściwych praktyk na rzecz inkluzji osób i grup.

Opracowując lokalną strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Uznaje się także za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu.

Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013),
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

1.2. WARTOŚCI I DEFINICJE

Wartość to termin używany do określenia tego, co godne uznania i pożądania, cenne i dobre. Człowiek budujący swój system wartości pewne z nich eliminuje (odrzuca jako złe, czyli traktuje je jako „antywartości"), inne pozostawia i hierarchizuje według przypisywanej im ważności. Wartość jest cechą względną, a to oznacza, że nie zawsze, nie w każdym miejscu, nie przez wszystkich i nie w każdych okolicznościach przypisywana jest przedmiotom podlegającym ocenie. Według Stefana Nowaka przedmiotami wartościowania w polityce społecznej są najczęściej stosunki społeczne, stan zaspokojenia potrzeb, instytucje społeczne, stosunki między człowiekiem a przyrodą.

Polityka społeczna oparta na określonych zasadach, normach i wartościach może być postrzegana jako przewodnik działania państwa i władz samorządowych różnych szczebli w celu:

- kształtowania warunków życia ludności oraz stosunków międzyludzkich, a także ogólnych warunków rozwoju;
- harmonizowania i godzenia rozbieżnych interesów różnych grup społecznych oraz tworzenia warunków dla pokoju społecznego między kapitałem a pracą.

Z wartości wynikają zarówno cele polityki społecznej, jak i zasady. Źródła, z których czerpie wartości polityka społeczna, są bardzo różnorodne. Są to m.in. ideologie, doktryny społeczne i gospodarcze, społeczne oczekiwania wyrażane za pośrednictwem różnych kanałów społecznej komunikacji, normy zwyczajowe, poglądy osób znaczących w społeczeństwie. W polityce społecznej, odwołującej się do wartości cenionych przez społeczeństwo, ważny jest wprowadzony przez Stanisława Ossowskiego podział na wartości odczuwane i uznawane. Wartości odczuwane wiążą

się głównie ze sferą emocjonalną, zaś uznawane opierają się na przekonaniach, że pewne cechy powinny być odczuwane jako wartość.

Niektóre zasady polityki społecznej są tożsame z wartościami. Zasady to ogólne doktryny i normy działania, którymi powinny kierować się podmioty polityki społecznej w realizacji podstawowego celu, jakim jest zaspokajanie potrzeb. Zasady, które są najczęściej artykułowane bądź realizowane w polityce społecznej, a które stają się dla twórców strategii podstawowymi fundamentami budowania społeczności lokalnej, wolnej od zagrożeń i problemów społecznych, to:

1. **Zasada samopomocy** – przejawia się w istnieniu i rozwoju pomocy wzajemnej ludzi zmagających się z podobnymi problemami życiowymi oraz pomocy silniejszych dla słabszych; zazwyczaj w ramach niewielkich nieformalnych grup.
2. **Zasada przezorności** – oznacza, że bezpieczeństwo socjalne jednostki nie może być tylko efektem świadczeń ze strony społeczeństwa, ale wynikać powinno także z odpowiedzialności człowieka za przyszłość własną i rodziny.
3. **Zasada solidarności społecznej** – najczęściej rozumiana jako przenoszenie konsekwencji, niekiedy utożsamiana z solidaryzmem społecznym, oznaczającym wyższość wspólnych interesów członków społeczeństwa nad interesami poszczególnych klas lub warstw.
4. **Zasada pomocniczości** – oznacza przyjęcie określonego porządku, w jakim różne instytucje społeczne dostarczają jednostce wsparcia, gdy samodzielnie nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb; w pierwszej kolejności pomoc powinna pochodzić od rodziny, następnie od społeczności lokalnej, a na końcu od państwa.
5. **Zasada partycypacji** – wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która poszczególnym ludziom zapewnia możliwość pełnej realizacji swoich ról społecznych, natomiast poszczególnym grupom pozwala zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie.
6. **Zasada samorządności** – stanowi realizację takich wartości, jak wolność i podmiotowość człowieka, a wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która jednostkom i grupom gwarantuje prawo do aktywnego udziału

w istniejących instytucjach społecznych oraz tworzenia nowych instytucji w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i realizacji interesów.

7. **Zasada dobra wspólnego** – przejawia się w takich działaniach władz publicznych, które uwzględniają korzyści i interesy wszystkich obywateli oraz polegają na poszukiwaniu kompromisów tam, gdzie interesy te są sprzeczne.
8. **Zasada wielosektorowości** – polega na równoczesnym funkcjonowaniu publicznych podmiotów polityki społecznej, organizacji pozarządowych i instytucji rynkowych, które dostarczają środków i usług służących zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.

Polityka społeczna, jako przewodnik czy też wskazówka działania oparta na zadeklarowanych wartościach i zasadach, określa i wyjaśnia misję, obejmuje możliwości i cele przedsięwzięć organizacyjnych, wymusza odpowiednie zachowania, nakreślając przydział odpowiedzialności i towarzyszącą temu delegację kompetencji na wszystkie poziomy organizacyjne.

Z wymienionych powyżej zasad wynikają podstawowe cele, które powinny kształtować politykę społeczną w danym środowisku lokalnym. Są to przede wszystkim:

- dążenie do poprawy położenia materialnego i wyrównywanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najsłabszych;
- prowadzenie bieżących działań osłonowych;
- dostrzeganie zagrożeń społecznych z wyprzedzeniem;
- dorównywanie do standardów unijnych i międzynarodowych.

Polityka społeczna Unii Europejskiej opiera swoje założenia na działaniach związanych z polepszeniem warunków życia, pracy i kształcenia, zapewnieniem powszechności prawa do zatrudnienia i wykształcenia, a wreszcie stworzeniem systemu zabezpieczenia społecznego. Z uwagi na przystąpienie naszego kraju do tej struktury społeczno-gospodarczej jest rzeczą oczywistą i zrozumiałą, że właśnie te wartości i zasady stanowią fundament budowy dokumentu wskazującego lokalne problemy społeczne i metody ich rozwiązywania.

W polityce społecznej terminem „problemy społeczne” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym.

Natomiast określeniem „kwestia społeczna” wyróżnia się wśród nich te, które:

- odznaczają się szczególną dolegliwością dla potencjału osobowego społeczeństwa;
- są następstwem niedostosowania sposobu, w jaki funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych;
- nie są możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich.

W węższym znaczeniu termin „kwestia społeczna” oznacza konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków społeczności. W szerszym znaczeniu termin ten oznacza natomiast sprzeczność pomiędzy zasadami obowiązującymi w danym społeczeństwie, formacji ustrojowej czy nawet cywilizacji, a dążeniami jednostek i zbiorowości do godnego życia. Jan Danecki w publikacji „Kwestie społeczne – istota, źródła, zarys diagnozy” przyjmuje, iż źródła kwestii społecznych tkwią wewnątrz społeczeństwa, w mechanizmach życia zbiorowego i mogą być – jak każdy problem społeczny – ograniczane i rozwiązywane we wszystkich skalach współżycia: od rodziny poprzez środowiska lokalne i zawodowe po skalę ogólnopaństwową czy międzynarodową.

Mechanizmów powstawania problemów społecznych i kwestii społecznych upatrywać należy w funkcjonowaniu społeczeństwa. Są nimi przede wszystkim:

- dezorganizacja społeczeństwa;
- gwałtowna zmiana społeczna;
- opóźnienia kulturowe;
- przemiany gospodarcze wyprzedzające przemiany w sposobie myślenia i działania;
- złe funkcjonowanie instytucji politycznych czy administracyjnych;
- niekompetencja polityków czy urzędników państwowych;
- dysfunkcjonalność instytucji społecznych;
- dominacja grup społecznych, eksploatacja, wyzysk;
- nierówności społeczne, niesprawiedliwość społeczna;
- złe funkcjonowanie instytucji edukacyjnych;
- nieprzystosowanie do pełnienia określonych ról społecznych.

Funkcjonujące w środowisku lokalnym kwestie i problemy społeczne prowadzą do wykluczenia społecznego, czyli sytuacji uniemożliwiającej lub znacznie utrudniającej jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Środkiem umożliwiającym przeciwdziałanie tej sytuacji jest integracja społeczna oparta na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności.

Podejmowane w tym celu działania wspólnotowe służą budowie społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej. W społeczeństwie tym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomaga się jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.

Przygotowując dokument programowy, wskazujący kierunki działań samorządu w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, nie można nie wspomnieć o wartości podstawowej, która posłużyła autorom za fundament przy jego opracowywaniu. Wartością tą jest zasada wspierania rodziny jako najważniejszej komórki społecznej. Jest ona głównym przesłaniem niniejszego dokumentu, gdyż od wspierania siły rodziny należy rozpoczynać każdy rodzaj oferowanej pomocy.

1.3. STRUKTURA DOKUMENTU

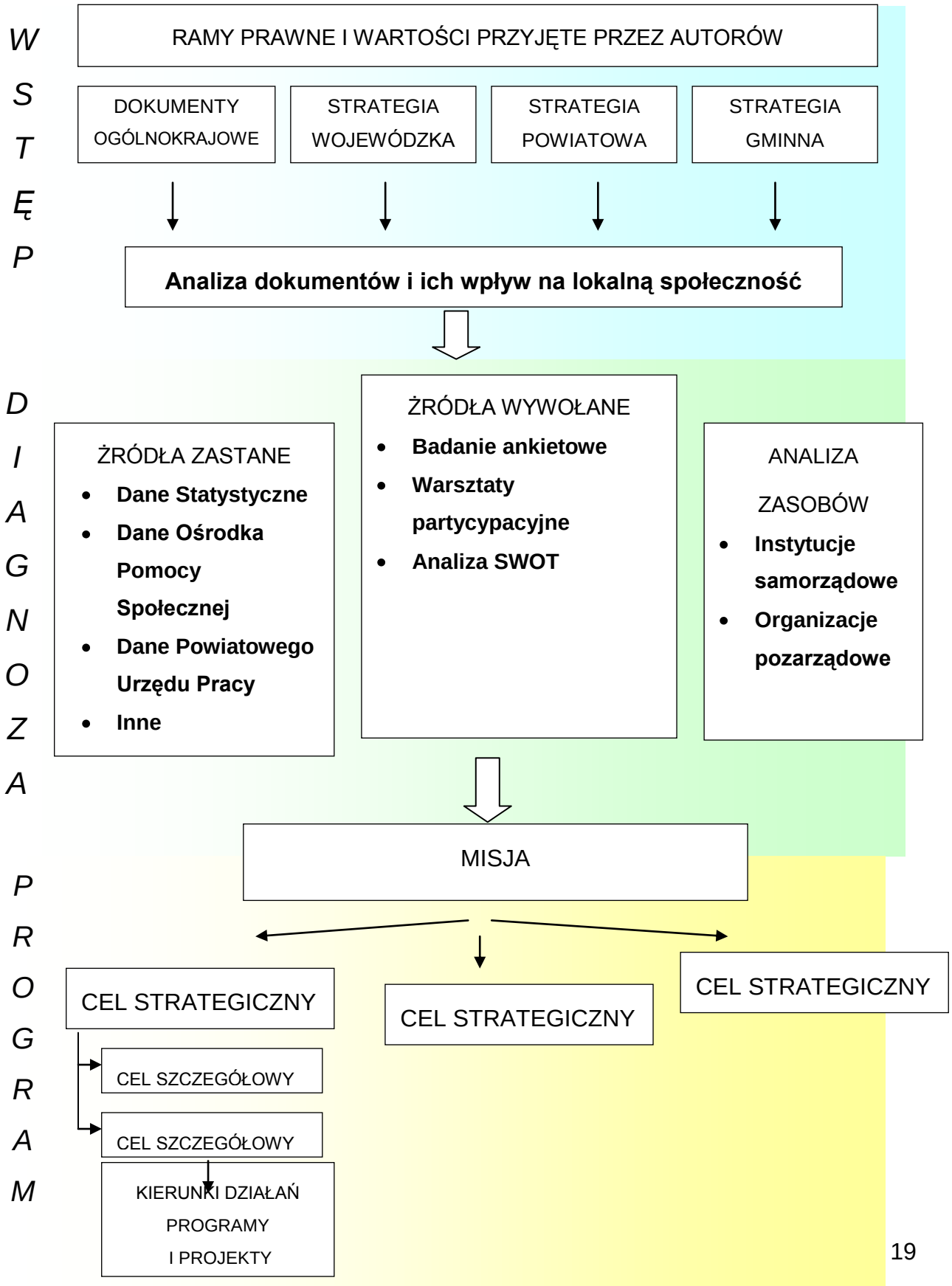
Strategie Rozwiązywania Problemów Społecznych to względnie trwałe wzory interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Mówiąc o Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, należy mieć na myśli w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji pomocy społecznej (i pokrewnych), prowadzone na terenie Miasta i Gminy, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

W oparciu o uzyskane od władz lokalnych informacje i materiały przygotowany został dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować

środowisko lokalne w budowę Strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy po wdrożenie i realizację.

Przedstawienie graficzne metodologii opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Strzelin na lata 2010-2015 prezentuje poniżej zamieszczony schemat.

METODOLOGIA OPRACOWANIA DOKUMENTU

1.4. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Konstruując strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych miasta i gminy, należy pamiętać, że nie jest to jedyny dokument w obszarze polityki społecznej, którego skutki będą dotyczyły jej mieszkańców. Krytyczna analiza dokumentów programowych, powstających na poziomie kraju, województwa czy powiatu, pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym w taki sposób, by nie powielać pewnych działań, ale wpisywać się własnymi propozycjami programowymi w już funkcjonującą rzeczywistość formalnoprawną.

1.4.1. STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007-2013

Odpowiednio zaprojektowana i wdrożona polityka społeczna stanowi inwestycję, która przynosi korzyści wszystkim obywatelom i całemu społeczeństwu. Działania zmierzające do integracji społecznej zwiększają potencjał rozwoju, a także sprzyjają zwiększaniu aktywności społecznej we wszystkich obszarach.

Celami Strategii Polityki Społecznej rządu w latach 2007 – 2013 jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do:

- ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych,
- poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz
- wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli.

Priorytety Strategii Polityki Społecznej:

Priorytet 1 – Poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci.

Priorytet 2 – Wdrożenie aktywnej polityki społecznej.

Priorytet 3 – Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych.

Priorytet 4 – Budowa systemu wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym.

Priorytet 5 – Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych.

Priorytet 6 – Partnerstwo publiczno-społeczne jako podstawa rozwoju usług społecznych.

Priorytet 7 – Integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

1.4.2. NARODOWY PLAN ROZWOJU NA LATA 2007-2013

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013 jest kompleksowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Polski. Przygotowanie i realizacja NPR ma spowodować skuteczne włączenie Polski w kształtowanie Unii Europejskiej, której jednym z konstytucyjnych fundamentów jest zasada spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Obecność Polski w Unii Europejskiej stwarza naszemu krajowi ogromną szansę na zmniejszenie dystansu do najwyżej rozwiniętych społeczeństw.

Narodowy Plan Rozwoju (NPR) na lata 2007-2013 spaja wszystkie przedsięwzięcia o charakterze rozwojowym. Jest on koncepcją modernizacji polskiej gospodarki oraz propozycją takich zmian instytucjonalnych, które umożliwią tę modernizację. Wstępny projekt Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013 został przyjęty przez Radę Ministrów 11 stycznia 2005 r.

Misją NPR jest podjęcie i uruchomienie przedsięwzięć, które zapewnią wysoki wzrost gospodarczy, spowodują umocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz przyczynią się do wzrostu zatrudnienia przy zapewnieniu wyższego poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

W Narodowym Planie Rozwoju zawarto główne zasady sprzyjające realizacji podstawowych wartości. Są nimi:

- pomocniczość państwa, czyli umacnianie samorządności terytorialnej oraz budowa społeczeństwa obywatelskiego z zachowaniem autonomii i partnerstwa w relacjach między administracją państwową oraz strukturami samorządowymi i pozarządowymi;

- uznanie wykształcenia, wiedzy, informacji i kultury za fundament społeczno-gospodarczego rozwoju;
- polityka prorodzinna, przyczyniająca się do wyższego poziomu dzietności, gwarantująca prawidłowy rozwój dzieci i promująca partnerski model rodziny;
- ochrona rynku i konkurencji;
- zapewnienie równego dostępu do sądów i ochrony konstytucyjnych praw;
- dialog obywatelski i partnerstwo społeczne;
- kształtowanie partnerskich relacji Polski z państwami demokratycznymi oraz jej uczestnictwo w globalnej polityce i gospodarce.

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013 formułuje trzy cele strategiczne:

1. **Utrzymanie kraju na ścieżce wysokiego tempa wzrostu gospodarczego.**

Polska gospodarka charakteryzuje się znaczącym potencjałem rozwojowym, ale też szeregiem strukturalnych zapóźnień i deficytów. Zagrożeniem jest na przykład wysoki i szybko rosnący poziom zadłużenia państwa. Rozwiązywanie zasadniczych problemów gospodarczych i społecznych będzie możliwe jedynie pod warunkiem utrzymania wysokiego poziomu wzrostu gospodarczego.

2. **Wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia.**

W 2004 r. polska gospodarka wyszła z okresu stagnacji i spowolnionego tempa wzrostu gospodarczego. Można przewidywać, że tempo wzrostu gospodarczego zbliży się do poziomu 6%. Właśnie teraz niezbędne staje się podejmowanie procedur i uruchamianie przedsięwzięć, które umocnią mikroekonomiczne fundamenty gospodarki oraz utrwalą jej tendencję wzrostową.

3. **Podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.**

Transformacja ustrojowa w latach 1989-2004 wiązała się z występowaniem negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych. Wysokie bezrobocie, pogłębiające i poszerzające się ubóstwo, wykluczenie społeczne, dezintegracja społeczna, marginalizacja wielu wspólnot lokalnych i peryferyzacja niektórych regionów stanowią zagrożenie i przeszkodę w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz stają się

źródłem konfliktów społecznych. Jednocześnie zjawiska te ograniczają potencjał rozwojowy gospodarki i możliwości awansu cywilizacyjnego. Stąd rozwój społeczno-gospodarczy musi respektować m.in. zasadę zrównoważonego rozwoju. Miarami realizacji tego celu będą zróżnicowanie poziomu dochodów i rozwoju regionalnego oraz dostępność komunikacyjna do regionów peryferyjnych.

1.4.3. NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007-2013 (NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI 2007-2013)

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Europejskiej, ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, przygotowano strategiczne wytyczne w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, określające indykatywne ramy interwencji funduszy z uwzględnieniem innych polityk Unii Europejskiej. Projekt tego dokumentu Komisja Europejska opublikowała w dniu 5 lipca 2005 r. pod nazwą „Polityka spójności wspierająca wzrost gospodarczy i zatrudnienie: Strategiczne Wytyczne Wspólnoty 2007-2013" (SWW). Dokument ten zaleca każdemu funduszowi realizację celu priorytetowego, którym jest promowanie harmonijnego, zrównoważonego i trwałego rozwoju Wspólnoty. Uwzględnienia przy tym zalecenia KE w zakresie polityki gospodarczej oraz zatrudnienia – Zintegrowany Pakiet Wytycznych w sprawie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia na lata 2005-2008 (ZPW).

Na podstawie zapisów Strategicznych Wytycznych Wspólnoty Polska opracowała „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie" (NSRO), które integrują główne priorytety Wspólnoty z priorytetami polskimi, uwzględniając jednocześnie zapisy Krajowego Programu Reform, odpowiadającego na wyzwania zawarte w Strategii Lizbońskiej. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia stanowią podstawę do programowania interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności (FS).

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia określają działania o charakterze rozwojowym, jakie rząd polski zamierza podjąć w latach 2007-2013 w zakresie promowania trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz wzrostu zatrudnienia. NSRO służą jednocześnie zapewnieniu skutecznej pomocy na rzecz regionów i grup społecznie marginalizowanych oraz pomocy w restrukturyzacji sektorów i regionów problemowych. Zakładanym efektem Strategii proponowanej w NSRO jest znaczące podniesienie jakości życia mieszkańców Polski i zbliżenie poziomu rozwoju do obecnie najbiedniejszych starych państw członkowskich, a w dłuższej perspektywie poziomu zbliżonego do średniej europejskiej.

W wyniku przeprowadzonej analizy, która wykazała różnice poziomu społeczno-gospodarczego rozwoju kraju oraz poszczególnych jego regionów w stosunku do innych krajów UE oraz w odpowiedzi na wyzwania Strategii Lizbońskiej i cele Zintegrowanego Pakietu Wytycznych, których instrumentem realizacji na gruncie krajowym jest Krajowy Program Reform, sformułowano cel strategiczny Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013. Zakłada on tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Cel strategiczny osiągany będzie poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych, co oznacza, że wszystkie programy, działania i projekty podejmowane w ramach NSRO realizują je jednocześnie aczkolwiek w różnym zakresie. Celami horyzontalnymi NSRO są m. in.:

- poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa;
- poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej;
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski;
- wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

1.4.4. NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Cele polityki integracji społecznej w Polsce wynikają przede wszystkim z priorytetów określonych w przyjętej w czerwcu 2004 r. Narodowej Strategii Integracji Społecznej. Wynikają również z założeń w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego przyjętych w grudniu 2000 r. przez Radę Europejską w Nicei. Polska w pełni zaakceptowała ich zasadność, co zostało oficjalnie potwierdzone poprzez przyjęcie w grudniu 2003 r. Wspólnego Memorandum Polski i Unii Europejskiej o Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum).

Zarówno Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej, jak i Wspólne Memorandum są elementami realizacji Strategii Lizbońskiej, która została przyjęta przez piętnaście krajów członkowskich w marcu 2000 r.

Polskie priorytety wpisują się także w podstawowe założenia Zrewidowanej Strategii Spójności Społecznej Rady Europy, której inauguracja odbyła się w lipcu 2004 r. w Warszawie. Jednym z tych założeń jest budowanie integracji i spójności społecznej w oparciu o prawa człowieka, a zwłaszcza te prawa, które zostały zawarte w Zrewidowanej Europejskiej Karcie Społecznej.

Priorytety Narodowej Strategii Integracji Społecznej stworzone zostały z perspektywą ich realizacji do 2010 r. Krajowy Plan Działania uwzględnia te priorytety, których realizacja jest szczególnie pilna. Wynikają one także z przedstawionej analizy sytuacji ekonomiczno-społecznej, ilustrującej podstawowe przyczyny ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Priorytety zawarte w NSIS w zakresie realizacji **prawa do edukacji** są następujące:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim;
- upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

W zakresie realizacji **prawa do zabezpieczenia socjalnego**:

- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie

nieakceptowany i wymaga podjęcia zdecydowanych działań;

- ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwiania dochodowego, tak aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE.

Bezrobocie jest jedną z form wykluczenia społecznego, silnie powiązaną z innymi jego przejawami, np. ubóstwem, w warunkach niskiej skuteczności systemu zabezpieczenia socjalnego dla osób bezrobotnych i ich rodzin. Dlatego też w Narodowej Strategii Integracji Społecznej cztery z dwudziestu priorytetów odnoszą się do sfery działań dotyczących realizacji **prawa do pracy**. Należą do nich:

- ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- zmniejszenie bezrobocia wśród młodzieży;
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych;
- zwiększanie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy.

W zakresie realizacji **prawa do ochrony zdrowia**:

- wydłużenie przeciętnego trwania życia w sprawności;
- upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych;
- zwiększenie zakresu objęcia kobiet i dzieci programami zdrowia publicznego.

W zakresie realizacji **innych praw społecznych**:

- zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością;
- zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych;
- rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami;
- zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną;
- realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorządy terytorialne;
- zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

1.4.5. KRAJOWY PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej to program poprawy dostępu do praw społecznych i zwiększania poziomu ich realizacji. Jest to również zasadniczy instrument osiągania integracji społecznej w europejskim modelu społecznym. Realizacja praw społecznych wymaga oczywiście poniesienia określonych kosztów, tak samo jak realizacja wszystkich innych kategorii praw człowieka zawartych w prawie międzynarodowym i krajowym. Należy więc zapewnić w sposób trwały zasoby finansowe, kadrowe, lokalowe, rzeczowe i inne instytucjom odpowiedzialnym za realizację tych praw.

Prawa społeczne powinny mieć obecnie priorytet w wydatkach publicznych. Ich realizacja uległa w ostatnich latach znacznemu pogorszeniu, tak więc zmniejsza się poziom integracji społecznej, a zwiększa skala i zasięg procesów wykluczenia społecznego. W Krajowym Planie Działania na rzecz Integracji Społecznej za najważniejsze uznano:

- działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne, zapobiegające wykluczeniu oraz wspierające grupy zagrożone;
- budowę systemu bezpieczeństwa socjalnego oraz przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu;
- realizację prawa do pracy dla każdego, w tym szczególnie dla grup defaworyzowanych na rynku pracy poprzez odpowiednią politykę makroekonomiczną i politykę zatrudnienia;
- rozwój systemu instytucjonalnego z jasnym podziałem odpowiedzialności instytucji rządowych i samorządowych, otwierającego przestrzeń dla aktywności obywatelskiej i upodmiotowienia osób korzystających z usług społecznych, świadczonych zarówno przez państwo, jak i przez organizacje pozarządowe.

Na poziomie operacyjnym istotnym jest, by polska polityka integracji społecznej realizowana była **we współpracy z szeroko rozumianymi partnerami społecznymi**. Szczególnie chodzi tu o związki zawodowe i związki pracodawców, organizacje pozarządowe, samorządy lokalne oraz odpowiednie charytatywne instytucje kościołów i związków wyznaniowych. Niezależnie od osiągniętego poziomu zamożności oraz stanu

koniunktury gospodarczej, państwo nie jest w stanie zrealizować celów tej polityki bez partnerstwa z innymi instytucjami.

W tym kontekście ustalono następujące priorytety na najbliższe dwa lata:

- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną, głównie poprzez zwiększenie ich uczestnictwa w działalności organizacji pozarządowych i innych formach pracy społecznej oraz samopomocy;
- wzrost liczby samorządów, które z pełną wrażliwością i zaangażowaniem podejmą się tworzenia lokalnych strategii przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, a następnie zrealizują ich założenia.

1.4.6. DOLNOŚLĄSKA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ NA LATA 2005-2013

Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2005-20013 jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań Samorządu Województwa Dolnośląskiego w obszarze polityki społecznej. Stanowi ona integralną część Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego oraz jest próbą odpowiedzi na pytanie, jakie działania należałoby podjąć, by mieszkańcy województwa mogli w sposób jak najpełniejszy zaspokajać swe potrzeby i realizować własne scenariusze życiowe.

Struktura priorytetów i działań strategicznych w zakresie polityki społecznej podejmowanych przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego obejmuje:

1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu:
    - aktywizację osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy,
    - redukowanie zjawiska ubóstwa,
    - wsparcie osób niepełnosprawnych, pozbawionych możliwości samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie,
    - przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie,
    - wsparcie dzieci i młodzieży dotkniętej sieroctwem,

- przeciwdziałanie marginalizacji społecznej, powodowanej uzależnieniami,
- przeciwdziałanie bezdomności.

2. Integrację społeczną środowisk osób wymagających szczególnego wsparcia:
   - integrację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych,
   - doskonalenie systemu opieki nad dziećmi i rodziną,
   - aktywizację społeczną osób starszych,
   - wyrównywanie szans kobiet i mężczyzn.
3. Krzewienie idei społeczeństwa obywatelskiego:
   - wsparcie lokalnych inicjatyw opartych o zasady pomocniczości i partnerstwa,
   - aktywizację społeczności lokalnych, w szczególności z terenów wiejskich,
   - umacnianie i rozwój współpracy administracji publicznej z organizacjami sektora pozarządowego,
   - kreowanie opinii społecznej, eliminującej negatywne stereotypy w odniesieniu do osób dotkniętych marginalizacją społeczną.
4. Podnoszenie jakości usług społecznych:
   - podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników oraz kadr kierowniczych jednostek pomocy społecznej,
   - współpracę z partnerami zagranicznymi i opracowywanie nowych oraz wspólnych rozwiązań z zakresu polityki społecznej,
   - promowanie innowacyjnych metod i technik rozwiązywania problemów z zakresu polityki społecznej,
   - doskonalenie współpracy z administracją rządową oraz samorządową wszystkich szczebli.

Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej służyć powinna harmonijnemu rozwojowi województwa. W związku z tym jej założenia stanowić mogą pomoc w wytyczeniu strategicznych kierunków działań jednostek organizacyjnych samorządów lokalnych niższego szczebla. Strategia ta powinna stanowić także narzędzie wykorzystywane w procesie pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej z funduszy europejskich.

1.4.7. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU STRZELIŃSKIEGO NA LATA 2008-2018

Strategia Rozwoju Powiatu Strzelińskiego na lata 2008-2018 porusza główne problemy społeczne, występujące na terenie powiatu, oraz sposoby ich przezwyciężania. Do jej głównych celów można zaliczyć:

1. Strategiczne cele rozwojowe:
    - Bezpieczni i zdrowi mieszkańcy,
    - Wykształcona i aktywna społeczność lokalna,
    - Wzmocnienie potencjału społeczno-gospodarczego powiatu poprzez rozwój infrastruktury.
2. Operacyjne cele rozwojowe:
    - Zintegrowany system służb bezpieczeństwa publicznego w powiecie,
    - Aktywne wsparcie rodzin dysfunkcjonalnych oraz osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem,
    - Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu,
    - Poprawa jakości i dostępności usług medycznych,
    - Efektywny system kształcenia młodzieży ponadgimnazjalnej,
    - Doskonalenie systemów stypendialnych młodzieży,

- Stworzenie atrakcyjnej oferty edukacyjnej dla osób dorosłych,
- Aktywizacja sektora organizacji pozarządowych,
- Aktywizacja bezrobotnych w oparciu o rozwój przedsiębiorczości i sprawny system szkoleń zawodowych,
- Edukacja regionalna,
- Modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej wraz z jej najbliższym otoczeniem,
- Rozwój infrastruktury technicznej społeczeństwa informacyjnego przeciwdziałającej „wykluczeniu informatycznemu" mieszkańców powiatu strzelińskiego,
- Modernizacja i rozbudowa obiektów w jednostkach podległych powiatu,
- Tworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury turystycznej i produktów turystycznych.

3. Cele horyzontalne:
   - Budowa społeczeństwa obywatelskiego poprzez aktywizację społeczności lokalnej,
   - Aktywna współpraca władz i mieszkańców poszczególnych gmin i powiatu.

1.4.8. STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY STRZELIN

Społeczność lokalna w Strzelinie zgodziła się, że misja miasta może przybrać następującą formę:

Strzelin – silny ośrodek lokalny, nastawiony na kompleksową obsługę okolicznych terenów rolniczych w zakresie handlu, rzemiosła, usług i edukacji. Lokalne centrum przetwórstwa rolno-spożywczego silnie wpisane w organizm gospodarczy Dolnego Śląska.

Do roku 2015 samorząd lokalny postawił do realizacji cztery podstawowe cele strategiczne:

1. Zmniejszenie bezrobocia na terenie miasta i gminy,
2. Rozwój infrastruktury lokalnej i ochrona środowiska,
3. Rozwój sektora lokalnych małych i średnich przedsiębiorstw (MSP),
4. Rozwój i restrukturyzacja terenów wiejskich.

Każdy z celów strategicznych powinien zostać osiągnięty poprzez uruchomienie odpowiednich programów realizacyjnych. Przyjęto do realizacji następujące programy:

1. Uelastycznienie systemu kształcenia zawodowego,
2. Stworzenie odpowiednich warunków dla inwestorów,
3. Promocja wobec inwestorów,
4. Rozwój infrastruktury technicznej,
5. Rozwój infrastruktury społecznej,
6. Wspieranie rozwoju budownictwa,
7. Preferencje w opłatach i podatkach,
8. System ułatwień dostępu do kapitału,
9. Wsparcie organizacyjne,
10. Stymulowanie rozwoju rynku rolnego,
11. Stymulowanie rozwoju turystyki,
12. Rozwiązanie problemu gospodarki wodnej i ochrony środowiska.

1.4.9. PLAN ROZWOJU LOKALNEGO DLA GMINY STRZELIN NA LATA 2004-2006 I 2007-2013

Plan rozwoju lokalnego gminy Strzelin przekłada założenia i cele określone w Strategii rozwoju gminy Strzelin na działania operacyjne uznane za niezbędne

do realizacji zarówno w najbliższej przyszłości, jak i w trochę dalszym horyzoncie czasowym (2007-2013).

Wyznaczonymi celami dla gminy Strzelin są:

1. Zmniejszenie bezrobocia,
2. Rozwój infrastruktury lokalnej i ochrona środowiska,
3. Rozwój sektora lokalnych małych firm i średnich przedsiębiorstw (MSP),
4. Rozwój i restrukturyzacja terenów wiejskich.

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Część diagnostyczna zawiera diagnozę problemów społecznych miasta i gminy. Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie skonstruowanych specjalnie do tego celu ankiet i wywiadów.

2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Gmina Strzelin jest położona na południe od Wrocławia na krawędzi pokrytych lasami mieszanymi Wzgórz Strzelińskich stanowiących część Pogórza Sudeckiego i urodzajnej Równiny Wrocławskiej wchodzącej w skład Niziny Śląskiej. Powierzchnia gminy wynosi 171,69 $km^{2.}$, w tym miasto Strzelin 10,34 km^2 .

Administracyjnie gmina Strzelin jest częścią województwa dolnośląskiego w powiecie strzelińskim. Sąsiaduje od północy z gminami Borów (powiat strzeliński), Domaniów (powiat oławski), od wschodu z gminą Wiązów (powiat strzeliński), od południa z gminami Przeworno (powiat strzeliński), Ziębice i Ciepłowody (powiat ząbkowicki), a od zachodu z gminą Kondratowice (powiat strzeliński). Gmina Strzelin ma bardzo dobre połączenie z sąsiednimi gminami oraz z Wrocławiem. Przebiegają przez nią drogi wojewódzkie: nr 395 (Wrocław – Strzelin – Ziębice – Chałupki), nr 396 w kierunku Oławy (Bierutów – Oława – Strzelin), oraz droga krajowa nr 39 (Łagiewniki – Strzelin – Biedrzychów – Owczary – Brzeg – Namysłów – Kępno). Około 20 km od granic gminy biegnie autostrada A-4 (Olszyna – Wrocław – Katowice – Kraków). Przez gminę przebiega również linia kolejowa o znaczeniu państwowym relacji Wrocław – Strzelin – Kłodzko – Międzylesie – Boboszów – Praga.

W skład gminy Strzelin wchodzi 36 sołectw: Biały Kościół, Biedrzychów, Bierzyn, Brożec, Chociwel, Częszyce, Dankowice, Dębniki, Dobrogoszcz, Gębczyce, Gębice, Gęsiniec, Głęboka Śląska, Gościęcice, Górzec, Karszów, Karszówek, Kazanów, Krzepice, Kuropatnik, Ludów Polski, Mikoszów, Muchowiec, Nieszkowice, Nowolesie, Pęcz, Piotrowice, Pławna, Skoroszowice, Strzegów, Szczawin, Szczodrowice, Trześnia, Warkocz, Wąwolnica i Żeleźnik oraz miasto Strzelin.

Powierzchnia gminy wynosi 171,69 $km^{2.}$, w tym miasto Strzelin 10,34 km^2 . Gmina ma charakter rolniczo-przemysłowy. Dobre gleby czynią ją bardziej rolniczą, a brak dużych zakładów przemysłowych powoduje, że środowisko jest ekologicznie czyste z pięknymi terenami o walorach przyrodniczych. Wzgórza Strzelińskie z kulminacją na Gromniku (395 m n.p.m.) zbudowane są w większości z granitu, który

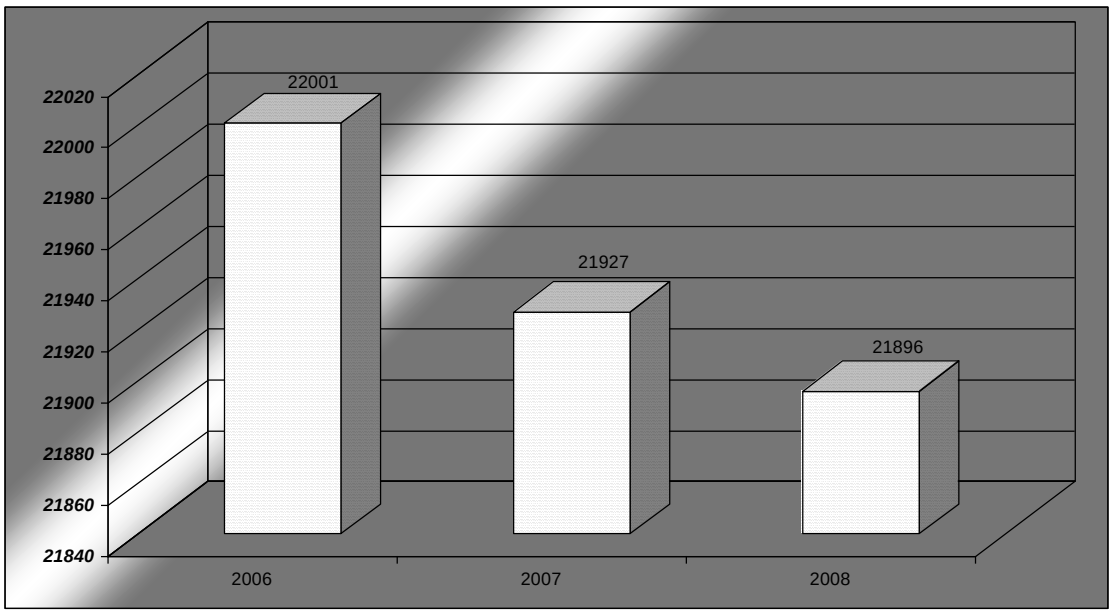
w wielu miejscach jest eksploatowany. Kamieniołomy granitu w Strzelinie należą do największych w Europie, dostarczają jakościowo bardzo dobrego surowca skalnego i stanowią jedną z większych atrakcji turystycznych.

Głównym ośrodkiem gospodarczym, kulturowym i oświatowym jest miasto Strzelin, w którym znajduje się siedziba władz powiatu oraz gminy. Miasto leży nad rzeką Oławą, będącą lewym dopływem Odry, położone 37 km na południe od Wrocławia.

2.2. DEMOGRAFIA

Sytuacja demograficzna miasta i gminy Strzelin w latach 2006-2008.

Ludność miasta i gminy Strzelin w latach 2006-2008

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Strzelinie

Ludność miasta i gminy Strzelin w latach 2006-2008

Rok	*2006*	*2007*	*2008*
Ludność ogółem	**22 001**	**21 927**	**21 896**
Kobiet	11 333	11 278	11 278
Mężczyzn	10 669	10 650	10 619

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Strzelinie

Miasto i gminę Strzelin w 2008 roku zamieszkiwało 21.896 osoby, w tym 11.278 kobiet i 10.619 mężczyzn. Od roku 2006 ubywa nieznacznie mieszkańców gminy. Powodem jest niska liczba urodzeń i duża migracja zarobkowa. Mieszkańcy wyjeżdżają do pracy za granicę i do większych miast.

Struktura wiekowa mieszkańców miasta i gminy Strzelin w latach 2006-2008

	2006	**2007**	**2008**
Osoby w wieku przedprodukcyjnym	4056	3943	3874
Osoby w wieku produkcyjnym	14673	14704	14720
Osoby w wieku poprodukcyjnym	3273	3281	3303

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Strzelinie

W roku 2008 teren miasta i gminy Strzelin zamieszkiwało 21.896 osoby, z czego 3.874 to dzieci i młodzież, 14.720 ludności osiągnęło wiek produkcyjny, a 3.303 wiek poprodukcyjny. Strukturę wiekową mieszkańców charakteryzuje wyższa liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i niższa liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Na przestrzeni minionych lat struktura demograficzna mieszkańców miasta i gminy Strzelin ulegała zmianom i będzie zmieniać się nadal, co jest charakterystyczne

dla całej populacji mieszkańców kraju. Odnotowujemy systematycznie zmniejszającą się liczbę dzieci i młodzieży (w przedziale wiekowym 0-17), co jest związane z malejącą dzietnością rodzin, natomiast wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym (60 lat dla kobiet i 65 dla mężczyzn). W niedalekiej przyszłości znaczna grupa osób w wieku produkcyjnym będzie kończyć swą działalność zawodową, zasilą one grono seniorów, co z perspektywy systemu zabezpieczenia społecznego jest o tyle ważne, że wymaga dostosowania do potrzeb tej grupy odpowiedniej sfery usług społecznych.

Wzrost udziału osób starszych w ogóle populacji może przyczynić się do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych. Starsze grupy wiekowe są bardziej narażone na ryzyko niepełnosprawności. Dodajmy, że proces starzenia się lokalnej społeczności wynika także z pozytywnej przesłanki – wydłużania się średniego okresu życia.

2.3. RYNEK PRACY

2.3.1. STREFA GOSPODARCZA

Na terenie Miasta i Gminy Strzelin według stanu na rok 2008 znajduje się 1342 podmiotów gospodarczych prywatnych. Dominują prywatne firmy działające w usługach i handlu. Najwięcej osób pracuje jednak w rolnictwie.

Gmina Strzelin jest gminą o charakterze rolniczym (blisko 3,4 mieszkańców stanowią mieszkańcy wsi). Uprawia się przede wszystkim pszenicę, jęczmień, kukurydzę, buraki cukrowe, rzepak i ziemniaki. W niewielkiej ilości hoduje się trzodę chlewną i bydło. Na przestrzeni kilkunastu ostatnich lat zmieniła się struktura gospodarstw rolnych. Powstają nowoczesne gospodarstwa indywidualne, grupy producenckie, w tym spółki z udziałem kapitału zagranicznego. Komplementarnie rozwijają się zakłady przetwórstwa rolno – spożywczego, przez co znaczna część zbiorów jest przetwarzana na miejscu.

Oprócz tego w mieście istnieje wiele sklepów, punktów usługowych, serwisowych, stacje benzynowe, serwisy samochodowe, obiekty handlowe, restauracje i placówki nastawione na turystów. W Strzelinie funkcjonują spółdzielnie handlowo-

usługowe, filie przedsiębiorstw wrocławskich, hurtownie spożywcze i przemysłowe, zakłady produkujące materiały budowlane, firmy transportowe, warsztaty naprawcze o różnych profilach i branżach, firmy reklamowe i doradcze.

Liczba podmiotów gospodarczych Gminy Strzelin w latach 2005-2009

BRANŻA	2005	2006	2007	2008	2009
Budownictwo	96	112	143	170	180
Gastronomia	27	28	28	26	28
Handel	307	295	294	269	261
Handlowo - Usługowe	108	117	136	138	138
Informatyczno-Telefoniczne	18	16	16	16	16
Inne(mech. sam, nauka, pośrednie)	208	220	212	229	294
Mechanika pojazdowa	19	20	21	20	20
Handel obwoźny	49	48	44	47	50
Produkcyjno-Usługowe	39	40	46	48	47
Produkcja wyrobów	26	23	22	23	23
Sprzęt RTV i audiovideo	4	5	5	4	3
Transport	50	50	48	55	55
Usługowo-Handlowe	202	216	223	237	235
Usługi medyczne	25	23	23	22	17
Usługi	51	45	41	38	37
Łączna ilość przedsiębiorców	**1229**	**1258**	**1302**	**1342**	**1404**

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Strzelin

Na strukturę ekonomiczną gminy składa się głównie:

- Handel i usługi
- Branża budowlana (w tym meblarstwo)
- Produkcja rolna
- Przemysł przetwórczy rolno-spożywczy
- Przemysł wydobywczy – złoża granitu
- Transport

Duże znaczenie w lokalnej gospodarce odgrywają małe i średnie przedsiębiorstwa. Najdynamiczniej rozwija się handel detaliczny i hurtowy. Jednym z priorytetów gminy jest rozwój rynku pracy opartego na nowoczesnych technologiach. Jest to niezbędny warunek do osiągnięcia trwałego rozwoju i możliwości sprostania konkurencji. Liczba podmiotów produkcyjnych jest stosunkowo niewielka, kierunkiem charakterystycznym dla gminy Strzelin jest eksploatacja surowców naturalnych, głównie granitu i glin ceramicznych. Powstawanie nowych firm na terenie miasta i gminy stanowi szansę dla życia ekonomicznego. Znaczny udział firm usługowych, budowlanych i produkcyjnych stanowi istotny punkt rozwoju. Zainteresowanie miasta i gminy koncentruje się wokół działań związanych z rozwojem przemysłu przetwórczego i rolno – spożywczego korzystając z miejscowych upraw roślinnych i sadowniczych oraz hodowli.

2.3.2. BEZROBOCIE

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie przyczyniając się do zubożenia materialnego w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin wywierając negatywne skutki, zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę

życia człowieka bezrobotnego oraz na jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są te rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, niepełnosprawności. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osób nim dotkniętych, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wyzwalają zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływań

Osoby długotrwale bezrobotne w latach 2005-2009

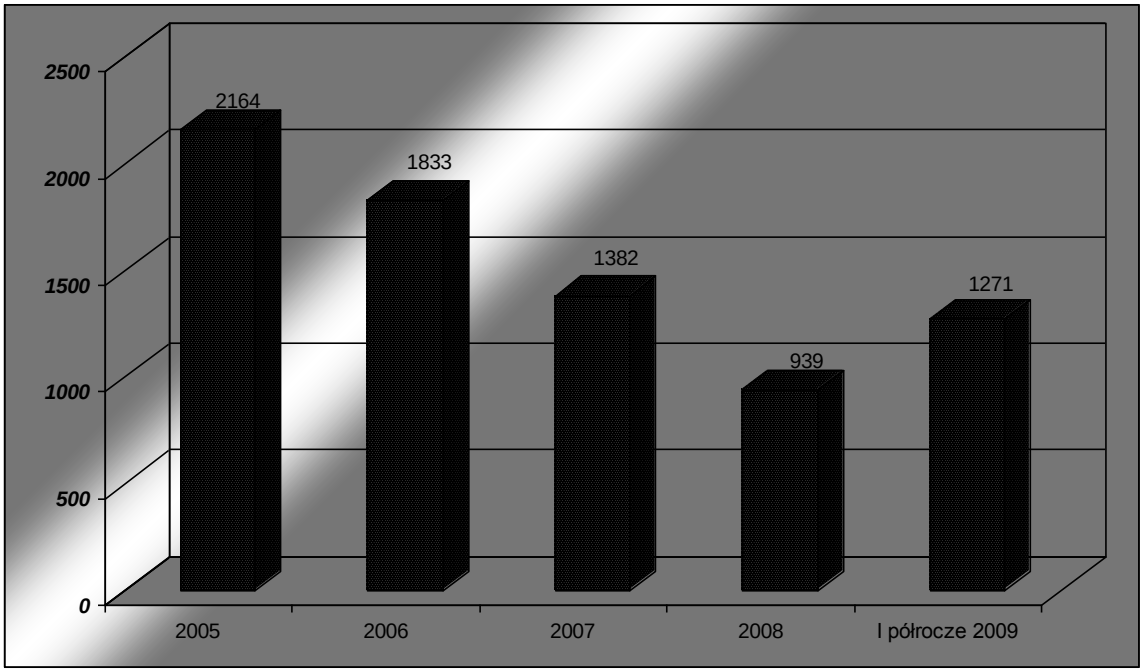
2005	2006	2007	2008	I półrocze 2009
1458	1244	842	442	486

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Strzelinie

Powiatowy Urząd Pracy w Strzelinie rozpoczął intensywną walkę z długotrwałym bezrobociem. Specjalnie dla tej grupy bezrobotnych opracowane i realizowane są programy ze środków krajowych oraz unijnych. W ramach realizowanych programów organizowane są szkolenia, prace interwencyjne oraz przygotowanie zawodowe, umożliwiające zmianę lub podwyższenie posiadanych kwalifikacji.

W wyniku podjętych działań liczba osób długotrwale bezrobotnych tj. zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy, uległa spadkowi. W 2005 roku liczba ta wynosiła 1458 osób, a na dzień 30.06.2009 r. spadła do 486.

Liczba bezrobotnych w latach 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	I półrocze 2009
Liczba bezrobotnych	2164	1833	1382	939	1271
Kobiety	1133	969	737	486	632
Mężczyźni	1031	864	645	453	639

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Strzelinie

W 2005 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Strzelinie zarejestrowanych było ogółem 2.164 bezrobotnych, w tym 1.133 kobiet i 1.031 mężczyzn. W I półroczu 2009 bez zatrudnienia pozostawało 1.271 osób, w tym 632 kobiety i 639 mężczyzn.

Liczba bezrobotnych w mieście i gminie Strzelin systematycznie spadała w latach 2005-2008. W roku 2006 zarejestrowanych było 1833 osób. W roku następnym liczba ta obniżyła się do 1382 osób. W roku 2008 odnotowano spadek liczby bezrobotnych do 939 osób, czego powodem było otwarcie europejskiego rynku pracy dla Polaków. Przyczyną mogą być także skuteczne działania Urzędu Pracy organizującego różnego rodzaju kursy i szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe. Niestety w I półroczu 2009 zauważono zmianę tej tendencji i wzrost bezrobocia.

Wyniki ankiety i warsztatów z udziałem mieszkańców.

Rozmiary i cechy bezrobocia stawiają je w rzędzie najważniejszych i jednocześnie najtrudniejszych do rozwiązania, lokalnych problemów wskazanych zarówno przez uczestników warsztatów jak i mocno akcentowane w ankietach. Według ankietowanych problem bezrobocia znalazł się na pierwszym miejscu. Problem ten wskazało 215 osób.

Grupy bezrobotnych:

- młode matki – nie podejmują pracy, ponieważ nie mają możliwości zapewnić opieki dziecku, z powodu braku przedszkoli i żłobków w gminie.
- niepełnosprawni – należałoby skierować działania w kierunku edukacji pracodawców, którzy w swej świadomości postrzegają niepełnosprawnych jako niepełnowartościowego pracownika. Konsekwencją jest izolacja osób niepełnosprawnych.
- osoby uzależnione – zarówno uczestnicy warsztatów jak i ankietowani wskazali jako jedną z przyczyn bezrobocia – alkoholizm. Jest to nie tylko poważne zagrożenie rozwoju osobistego, lecz także uczenie się pewnego sposobu życia.

- Osoby długotrwale bezrobotne, bez kwalifikacji – brak zapału do pracy, gdzie bezrobocie jest traktowane jako „wzorzec", jest dziedziczone. Ta grupa wymaga poświęcenia szczególnej uwagi i nakładów pracy ze strony instytucji do tego powołanych, jak i najbliższego otoczenia.

Podczas spotkań warsztatowych mieszkańcy w obszarze problemowym „rynek pracy" akcentowali następujące problemy:

- brak kwalifikacji zawodowych
- brak szkół z przyuczeniem do zawodu
- niskie wynagrodzenia
- brak pracy dla osób z wyższym wykształceniem
- brak zakładów pracy chronionej dla osób niepełnosprawnych

2.4. OPIEKA NAD RODZINĄ

2.4.1. PROBLEMY SPOŁECZNE Z PERSPEKTYWY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3. 1).

Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu: 1) ubóstwa, 2) sieroctwa, 3) bezdomności, 4) bezrobocia, 5) niepełnosprawności, 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby, 7) przemocy w rodzinie, 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-

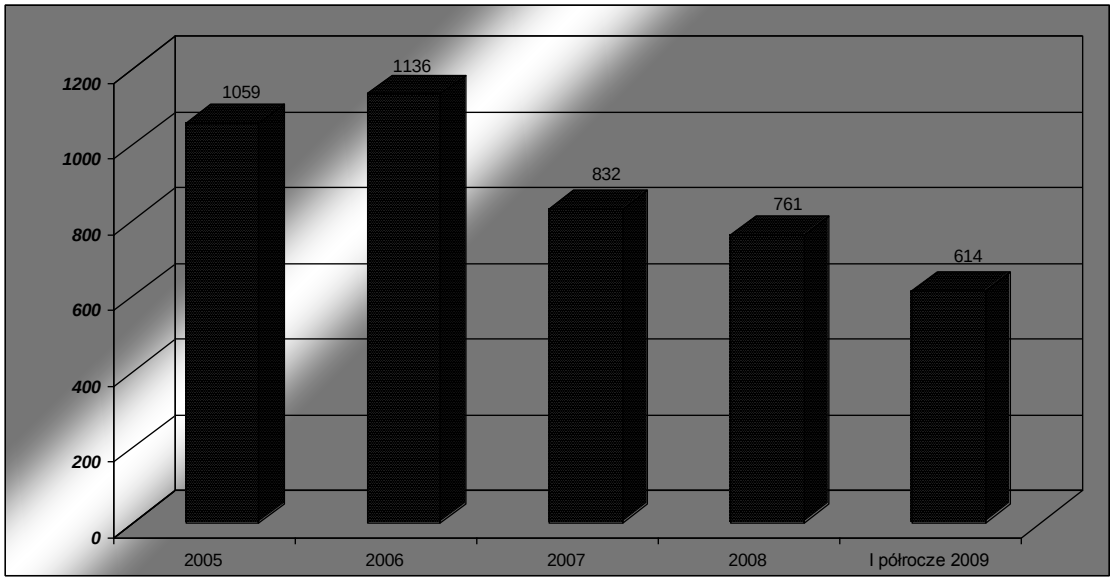
wychowawcze, 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, 13) alkoholizmu lub narkomanii, 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Do jego obowiązków należy:

- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej,
- bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych),
- współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym,
- aktywizowanie środowiska lokalnego.

Ogółem na przestrzeni lat 2005 – 2009 pomocą społeczną w mieście i gminie Strzelin objęto następującą liczbę osób: w 2005 r. – 1.059, w 2006 r. – 1.136, w 2007 r. - 832, w 2008 r.-761 i w I półroczu 2009 – 614 osoby.

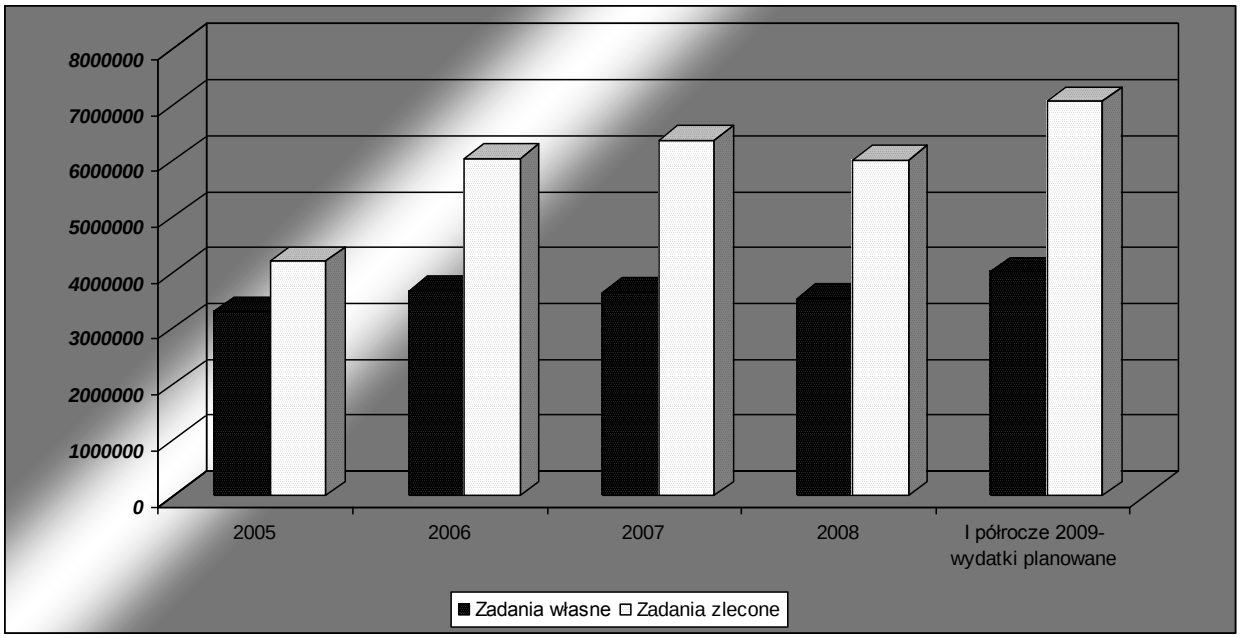
Osoby objęte pomocą społeczną w latach 2005-2009

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelinie

W gminie Strzelin liczba osób objętych pomocą na przestrzeni lat 2005 – 2008 ulegała wahaniom. W 2006 nastąpił wzrost w stosunku do roku poprzedniego, ale już kolejne lata pokazały tendencję malejącą. Najwyższy spadek zanotowano w 2007 – spadek o ponad 25% w stosunku do roku 2006. Rok 2008 był potwierdzeniem tej tendencji. Już w pierwszym półroczu 2009 roku liczba objętych pomocą społeczną osiągnęła poziom 80% z całej liczby w roku 2008.

Wydatki na pomoc społeczną w latach 2005–2009

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelinie

Na wykresie przedstawiono wysokość środków finansowych pozostających w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej uwzględniając wydatki na zadania własne i zadania zlecone. Analizując wysokość nakładów przeznaczonych na pomoc społeczną w gminie należy zauważyć, że nakłady finansowe przeznaczane na wspomaganie osób i rodzin znacznie wzrosły w stosunku do lat poprzednich. Ogółem wielkość wydatków na udzielane wsparcie w kolejnych latach wyniosła: w 2005 r. – 7.512.355 zł, w 2006 r. – 9.716.502 zł, a w 2007 r. – 10.018.746 zł, w 2008 r.- 9.562.025.23 zł, w I półroczu 2009 r. (wydatki planowane) – 11.079.790 zł.

Należy dodać, że wahania nakładów na pomoc społeczną uzależnione są od aktualnie obowiązujących aktów prawnych w szczególności ustawy o pomocy społecznej i ustawy o świadczeniach rodzinnych. Regulacje te korygując dostępność do poszczególnych świadczeń ograniczają lub poszerzają ilość beneficjentów systemu.

Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2005-2009

Powody przyznania pomocy	*2005*	*2006*	*2007*	*2008*	*I półrocze 2009*
Sieroctwo	0	0	1	0	0
Bezdomność	16	16	16	8	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa	78	72	30	25	20
Wielodzietność	35	34	30	24	19
Bezrobocie	801	765	608	404	366
Niepełnosprawni	236	255	259	211	207
Długotrwała choroba	151	156	255	107	94
Rodziny niepełne	101	76	66	55	46
Alkoholizm	9	9	1	10	3
Opuszczenie zakładu karnego	10	8	7	10	5
Zdarzenie losowe	6	1	0	0	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelinie

Zasadniczą przyczyną, w związku z którą mieszkańcy wnioskują o pomoc z systemu pomocy społecznej jest bezrobocie. Brak zatrudnienia, które jest nie tylko indywidualnym problemem człowieka, ale niewątpliwie wpływa na życie i funkcjonowanie całej rodziny jest źródłem problemów i patologii. W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez pracy problemy te narastają i rodzą kolejne, takie jak ubóstwo, frustrację, izolację, alkoholizm, bezradność życiową. Drugim co do wielkości

powodem przyznawania pomocy jest niepełnosprawność. Istotną przyczyną udzielanego wsparcia jest również długotrwała choroba oraz pomoc rodzinom niepełnym. Kolejnym powodem przyznania pomocy jest potrzeba ochrony macierzyństwa. Pomocy udzielono również rodzinom wielodzietnym i osobom bezdomnym. Inne powody przyznania pomocy to: opuszczenie zakładu karnego i alkoholizm.

2.4.2. KWESTIA DZIECKA

Polityka społeczna zajmuje się dziećmi jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego.

System opieki nad dziećmi potrzebującymi wsparcia organizują instytucje państwowe, samorządy, organizacje pozarządowe. Na system ten składają się:

- domy pomocy społecznej dla dzieci specjalnej troski,
- pogotowia opiekuńcze,
- domy dziecka,
- ośrodki szkolno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży,
- ogniska wychowawcze – placówki środowiskowe zapobiegające niedostosowaniu społecznemu i osamotnieniu dzieci i młodzieży oraz zapewniające pomoc rodzicom mającym trudności w wychowaniu dzieci,
- wioski dziecięce,
- ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
- rodziny zastępcze,
- rodzinne domy dziecka,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Wszystkie te placówki wyrównują szanse dzieci i młodzieży, niemniej dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

Poniżej przedstawiamy przedszkola i szkoły w mieście i gminie Strzelin:

Placówka	***Liczba uczniów***	***Liczba oddziałów***
Przedszkola		
Przedszkole Miejskie	295	12
Przedszkole Niepubliczne „Bajka”	88	4
Niepubliczne Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi przy Stowarzyszeniu Św. Celestyna w Mikoszowie	23	1
Szkoły Podstawowe		
Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4	574	21
Publiczna Szkoła Podstawowa nr 5	487	20
Szkoła Podstawowa w Białym Kościele	84	7
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Nieszkowicach	92	7
Zespół Szkół w Kuropatniku (Szkoła Podstawowa)	137	7
Gimnazja		
Gimnazjum nr 1	214	8
Gimnazjum nr 2	497	17
Zespół Szkół w Kuropatniku (Gimnazjum)	77	3
Razem	2.568	107

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Strzelinie

Określając problemy uczniów w szkołach wskazać należy uzależnienia, zwłaszcza palenie papierosów, narastającą agresję i przemoc wśród uczniów, konflikty rówieśnicze, kłamstwa, drobne kradzieże, drugoroczność i wagary. Należy podkreślić również zjawisko ubożenia rodzin, bezrobocie, alkoholizm i zaniedbywanie uczniów przez rodziców. Szczególną troską otacza się uczniów nadpobudliwych, z problemami osobistymi, z zaburzeniami emocjonalnymi, z problemami w nauce, zagrożonych uzależnieniami, sprawiających trudności wychowawcze, wagarujących i z rodzin dysfunkcyjnych.

Problem alkoholowy w rodzinie dotyka sporej części młodzieży szkół na terenie miasta i gminy Strzelin. Jest on bardzo wstydliwy dla uczniów. Szkoła otrzymuje informacje od Kuratorów lub Policji. W Gimnazjum nr 2 jest 11 takich rodzin, w Gimnazjum nr 1 – 9 rodziców nadużywa alkohol, w Publicznej Szkole Podstawowej nr 5 odnotowano 5 rodzin dotkniętych tym problemem i w Zespole Szkół w Kuropatniku – 14 rodzin. Z problemem alkoholowym rodziców powiązana jest często przemoc w domu ucznia. W Gimnazjum nr 2 jest 6 takich rodzin, w Gimnazjum nr 1 – odnotowano 1 przypadek, w Publicznej Szkole Podstawowej nr 4 mamy 1 rodzinę dotkniętą problemem przemocy i w Publicznej Szkole Podstawowej nr 5 – 5 rodzin. Kolejnym szerokim problemem jest bezradność opiekuńczo-wychowawcza, która w Gimnazjum nr 1 dotyczy 9 uczniów, w Gimnazjum nr 2 – 26 uczniów, w Publicznej Szkole Podstawowej nr 5 – 14 uczniów, w Publicznej Szkole Podstawowej nr 4 – 6 uczniów, w Publicznej Szkole Podstawowej w Nieszkowicach – 1 ucznia, a w Zespole Szkół w Kuropatniku – 8 uczniów.

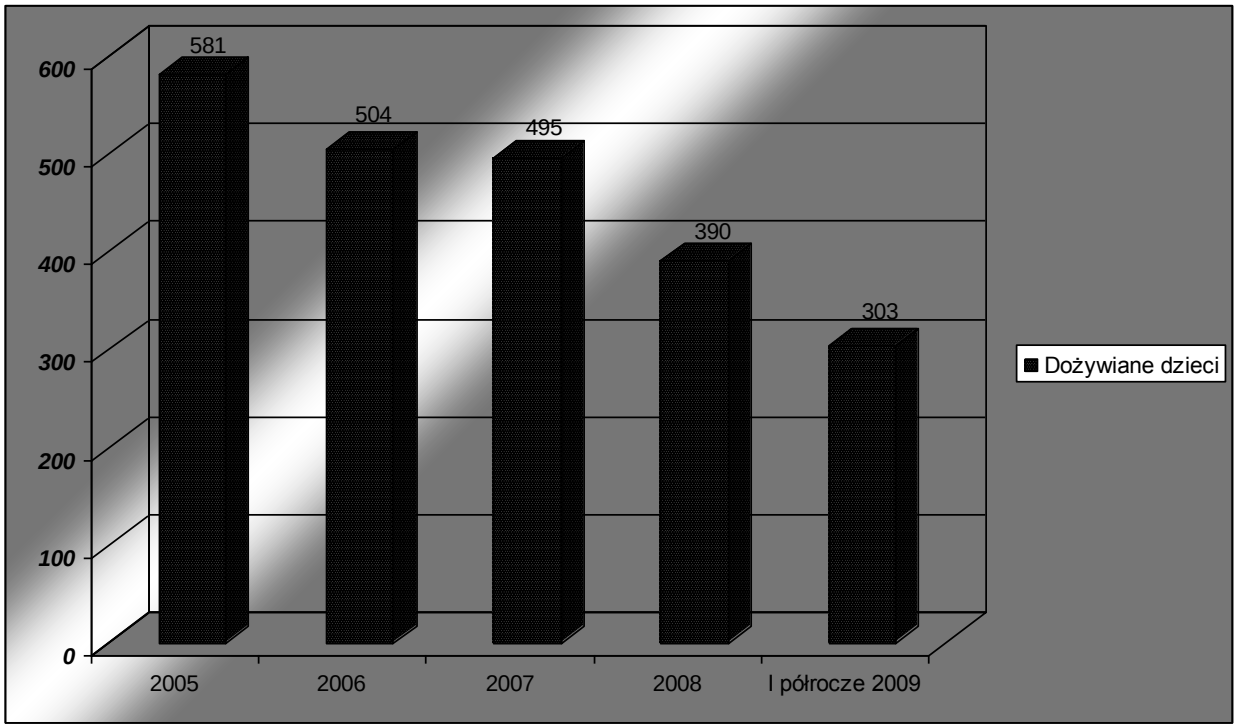
Z analizy obecnej sytuacji w szkołach wynika, że w większości są miejscami bezpiecznymi dla dzieci i młodzieży, choć na ich terenie są też miejsca mniej bezpieczne – należą do nich głównie szatnie, toalety i korytarze. Powszechnie realizowane programy wychowawcze i profilaktyczne, dyżury i kontrole nauczycieli, spotkania z policjantami, pogadanki oraz szkolenia skutecznie łagodzą zjawiska patologiczne i zapobiegają ich występowaniu.

Nauczyciele kształtują wśród młodzieży postawy charytatywne i propagują ideę wolontariatu poprzez uczestnictwo w różnych akcjach charytatywnych, organizowanie giełd podręczników, loterii, zbiórek pieniędzy, żywności i darów, współpracę ze Stowarzyszeniem Św. Celestyna, wolontariat w Domu Dziecka, włączanie się w akcje adopcji dzieci z Indii, działanie na rzecz bezdomnych zwierząt, a także działalność w Szkolnym Klubie PCK i wolontariacie regionalnym.

Analizując potrzeby dzieci i młodzieży w szkołach prowadzone są różne zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne, przedmiotowe koła zainteresowań, warsztaty, zajęcia sportowe. Wśród różnych form pomocy szkoła proponuje uczniom m.in. zajęcia terapeutyczno - wychowawcze, korekcyjno-kompensacyjne, wyrównawcze,

logopedyczne, socjoterapeutyczne, doradztwa zawodowego, warsztaty i zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień oraz profilaktyki przemocy i agresji.

Program Pomoc Państwa w zakresie dożywiania

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelinie

Większość szkół w mieście i gminie Strzelin prowadzi formę pomocy w postaci dożywiania. W 2005 r. z bezpłatnych posiłków korzystało 581 dzieci, w 2006 r. - 504, w 2007 r. - 495, w 2008 r. - 390, a w I półroczu 2009 – 303 dzieci. Z analizy wykresu wynika, że problem z roku na rok maleje.

W celu zapewnienia opieki dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, umieszcza się je w rodzinach zastępczych. Na terenie gminy Strzelin istnieje 26 rodzin zastępczych, w których znajduje się 38 dzieci. Działa również rodzinny dom dziecka numer 1 w Strzelinie. Jest to placówka opiekuńczo-wychowawcza realizująca ważne zadnia opieki całodobowej w warunkach naturalnego środowiska rodzinnego dla dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej. W 2008 roku w placówce

przebywało sześcioro dzieci w wieku przedszkolnym w tym dwóch noworodków. Koszt utrzymania dziecka w 2008r. wyniósł 2071 zł.

Wyniki ankiety i warsztatów z udziałem mieszkańców.

Wiedza na temat problemów społecznych uzyskanych z ankiet pokazuje, że widoczne są problemy:

- ubóstwo - Znalazło się na 3 miejscu według ankietowanych. Przyczyn można doszukiwać się w : bezrobociu, uzależnieniach, niedostosowaniu społecznym, wielodzietności, chorobach czy dziedziczeniu ubóstwa.
- przemoc w rodzinie – Przyczynami takich zachowań są przede wszystkim: uzależnienia, bezrobocie, nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi, stres.
- niewystarczająca oferta usług opiekuńczych.

2.5. UZALEŻNIENIA

Alkoholizm oraz inne uzależnienia, takie jak narkomania i nikotynizm, to zauważalne zjawiska w obszarze pomocy społecznej. Są one trudne do rozwiązania, gdyż zarówno ich źródłem, jak i skutkiem są inne problemy.

Definiując problem alkoholizmu, przyjmuje się, że jest to całokształt problemów związanych z używaniem napojów alkoholowych. Rozumie się przez to zarówno upośledzenie decyzji dotyczących rozpoczynania picia alkoholu, jak i polegających na niemożności przerwania picia alkoholu. Problem alkoholizmu rozpatrywany jest w dwóch płaszczyznach:

- jako choroba alkoholowa (utrata kontroli picia, niemożność utrzymania się w abstynencji),
- jako zagadnienie spożycia napojów alkoholowych i akceptowanych przez społeczeństwo wzorów picia, co stwarza konieczność poszukiwania alkoholu.

Nadużywanie alkoholu i środków psychoaktywnych powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Następstwa te dotyczą nie tylko zdrowia fizycznego i psychicznego. Głównymi problemami współwystępującymi wraz z uzależnieniami są bezdomność, bezrobocie, ubóstwo, dysfunkcje rodziny, długotrwała choroba, przestępczość – w tym przemoc w rodzinie. Wśród przyczyn popadania w alkoholizm można wymienić uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia. Zjawisko narkomanii wzrasta z kolei z powodu zwiększającej się dostępności do środków psychoaktywnych, pewnego rodzaju mody na zażywanie narkotyków wśród młodzieży, braku autorytetów i celów życiowych.

Jedną z grup dysfunkcyjnych, która objęta jest pomocą stanowią osoby uzależnione od alkoholu. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezsprzecznie jeden z poważniejszych problemów w naszym społeczeństwie. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców kraju i nie respektuje płci ani wieku.

Należy także wspomnieć o problemie alkoholizmu jako czynniku wpływającym na demoralizację życia społecznego. Istotnym elementem jaki niewątpliwie kształtuje zjawisko demoralizacji jest problem spożycia alkoholu i jego wpływu na relacje rodzinne skutkujące działaniami podejmowanymi m.in. przez Policję w ramach procedury „Niebieskiej Karty". W roku 2005 odnotowano ogółem 30 interwencji domowych, w których wystąpiła przemoc domowa. W 2006 r. - 26, w 2007 r. - 31, w 2008 r. - 61 i w I półroczu 2009 również 61 interwencji domowych. Zdecydowanie w latach 2008 i 2009 liczba interwencji wzrasta. Sprawcami przemocy byli na ogół mężczyźni, natomiast osobami pokrzywdzonymi kobiety i dzieci.

Komenda Powiatowa Policji w I półroczu 2009 zarejestrowała 99 wykroczeń związanych z kierowaniem pojazdami w stanie nietrzeźwym oraz 12 przestępstw związanych z narkotykami.

Aby eliminować niekorzystny wpływ alkoholizmu na społeczność miasta i gminy konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Ważną rolę odgrywają w tym procesie uchwalane corocznie Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach przysługujących jej uprawnień.

W 2009 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęła na posiedzenie 190 osób wraz z rodzinami. Do Ośrodka Leczenia Odwykowego we Wrocławiu komisja celem ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu skierowała około 25 osób. Wywiady środowiskowe zlecone przez komisję z rodzinami, sąsiadami i bezpośrednio zainteresowanymi przeprowadzono z 48 osobami. Natomiast dobrowolne leczenie w przychodni podjęło około 200 petentów.

Znaczące efekty pracy Gminnej Komisji są możliwe dzięki temu, że w jej skład wchodzą przedstawiciele instytucji i organizacji zajmujących się bezpośrednio lub pośrednio problematyką uzależnień.

Oprócz zadań ustawowych, działalność komisji ukierunkowana jest na ścisłą współpracę z Samorządem Gminnym, Poradnią Uzależnień, Sądem Rodzinnym, Policją, Prokuraturą, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, klubami sportowymi, Zakładem Karnym, Powiatowym Urzędem Pracy, szkołami, stowarzyszeniami abstynenckimi (Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Promienie"), świetlicami środowiskowymi, a także z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Efektem współpracy jest postępująca rozbudowa środowiska trzeźwościowego, dynamicznie działająca poradnia uzależnień oferująca porady, lecznictwo, w tym terapię indywidualną i grupową. Uruchomiony dzięki gminie – w ramach gminnego programu – program profilaktyki rodzin ukierunkowany jest na rozwój grup samopomocowych. Dzięki jego profesjonalnemu oddziaływaniu na terenie Strzelina działają dwie grupy samopomocowe AA „Promyk" i „Alternatywa", 1 grupa AL-anon „Przystań", 1 DDA oraz Klub Abstynenta.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania, z których najtrudniejszym jest zachowanie anonimowości, rozwój ruchu trzeźwościowego bardzo cieszy, a krąg osób i instytucji zaangażowanych w działalność profilaktyczną i naprawczą dzięki współpracy systematycznie wzrasta, a ich oddziaływanie jest coraz szersze.

Ważną rolę odgrywa też Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu. Poradnia prowadzi leczenie osób uzależnionych oraz współuzależnionych w pełnym zakresie usług medycznych z dziedziny terapii uzależnień od alkoholu. W poradni prowadzone są również rozmowy motywacyjne i informacyjne dla rodziców oraz grup zawodowych

kuratorów i pedagogów. Leczone są tu wszystkie osoby kierowane przez Sąd Rejonowy w Strzelinie oraz przez Gminną Komisję Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym. Udzielane są porady i konsultacje oraz utrzymywany jest stały kontakt z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Współuzależnień we Wrocławiu.

Na terenie gminy Strzelin brakuje centrum leczenia uzależnień, które prowadziłoby gruntową terapię uzależnień oraz placówek do walki z narkomanią.

Wyniki ankiety i warsztatów z udziałem mieszkańców.

Problem niewystarczającej aktywności w ramach profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom został potwierdzony w analizie ankiet jak i przez uczestników warsztatów. Niestety w chwili obecnej większą wagę poświęca się leczeniu niż profilaktyce, zwłaszcza w kwestii uzależnień. Sieci nałogu są bardzo rozległe, bardzo szybko wciągają. Katalog uzależnień jest bardzo szeroki, ale wciąż przodującym jest w tej dziedzinie alkoholizm. Problem jest bardzo złożony, bowiem najważniejsze jest to, aby dana jednostka była świadoma swojego uzależnienia, wówczas można podjąć działania lecznicze.

Według badanych mieszkańców problem alkoholizmu jest jednym z najważniejszych po bezrobociu problemem społecznym. Na 3 miejscu uplasowało się nadużywanie alkoholu przez młodzież. Również dostrzegane problemy to narkomania i nadużywanie narkotyków przez młodzież.

Podczas spotkań warsztatowych mieszkańcy w obszarze problemowym „uzależnienia” akcentowali następujące problemy:

- łatwy dostęp do alkoholu i środków psychoaktywnych
- nieprawidłowe wzorce rodzinne
- brak celów życiowych
- utrata zatrudnienia
- brak kontroli
- moda i szpan

- brak autorytetów

2.6. INTEGRACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Tymczasem obecnie niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

Osobą niepełnosprawną jest taka osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (zabawa, nauka, praca, samoobsługa). Zbiorowość osób niepełnosprawnych dzieli się na 2 podstawowe grupy: osoby niepełnosprawne prawnie, czyli te, które posiadają odpowiednie aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony oraz osoby niepełnosprawne biologicznie, takie, które nie posiadają orzeczenia, ale odczuwają całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych.

Kryterium zakwalifikowania danej osoby do zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie jest posiadanie przez tę osobę aktualnego orzeczenia wydanego przez odpowiedni organ orzekający dla osób w wieku 16 lat i więcej, bądź uprawnienia do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego dla dzieci poniżej 16 roku życia.

Niepełnosprawność jest drugą co do wielkości pod względem liczby beneficjentów przyczyną udzielania wsparcia przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelinie.

Instytucje świadczące opiekę i pomoc osobom niepełnosprawnym

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Centrum Rehabilitacji dla Dzieci z Porażeniem Mózgowym w Mikoszowie,
- Stowarzyszenie Dobroczynności im. Matki Teresy z Kalkuty,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- PCK.

Na terenie gminy Strzelin działa Powiatowy Ośrodek Wsparcia- Środowiskowy Dom Samopomocy. Placówka przeznaczona jest dla 30 osób, które z powodu przewlekłej choroby psychicznej lub niepełnosprawności intelektualnej mają poważne trudności w życiu codziennym i wymagają pomocy niezbędnej do życia w środowisku społecznym. Ośrodek wyposażony jest w podjazdy dla osób niepełnosprawnych i osób z deficytami fizycznymi. W roku 2008 na realizację zadań ośrodek otrzymał kwotę 294 tyś. zł.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie sprawuje nadzór nad warsztatami terapii zajęciowej w Stowarzyszeniu św. Celestyna w Mikoszowie dla osób niepełnosprawnych. Uczestnikami warsztatów są osoby niepełnosprawne z terenu Strzelina i okolic. Warsztaty są czynne przez cały rok od poniedziałku do piątku. Niepełnosprawni rehabilitowani są w czterech grupach terapeutycznych:

- pracownia plastyczna z elementami tkactwa i szycia,
- pracownia rękodzieła,
- pracownia komputerowa,
- pracownia gospodarstwa domowego.

Odbywają się również zajęcia uzupełniające, do których zalicza się choreoterapia, muzykoterapia, zajęcia teatralne, gimnastyka ogólnorozwojowa, sensomotoryka, hydroterapia.

Na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w okresie od stycznia do grudnia 2008r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przekazało kwotę 179 828 zł na turnusy rehabilitacyjne, z których skorzystało 189 osób z Gminy Strzelin. Turnusy rehabilitacyjne cieszą się dużym zainteresowaniem u osób niepełnosprawnych, które najchętniej wyjeżdżają nad morze. Osoby te mogą liczyć również na dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i środków pomocniczych. Z Gminy Strzelin z takiego dofinansowania skorzystały 152 osoby na kwotę 161 115 zł. Dofinansowanie przeznaczone było przede wszystkim na zakup aparatów słuchowych, wózków inwalidzkich, pielucho-majtek, butów ortopedycznych, materacy przeciw-odleżynowych, rowerów rehabilitacyjnych, łóżek rehabilitacyjnych, protez, pionizatorów, lamp do naświetlań, itp.

Z dofinansowania likwidacji barier architektonicznych i technicznych oraz barier w komunikowaniu się, skorzystało 27 osób na kwotę 134 000 zł.

Wyniki ankiety i warsztatów z udziałem mieszkańców.

Wraz z rosnącym poziomem cywilizacji, zwiększeniu ulega liczba ludzi, którzy nie są w pełni sprawni i nie potrafią samodzielnie funkcjonować. Osobom niepełnosprawnym towarzyszą liczne bariery:

- Ekonomiczne – niskie zarobki lub świadczenia uzyskiwane w ramach pomocy państwa, ogromne koszty rehabilitacji i sprzętu umożliwiającego funkcjonowanie w życiu codziennym.
- Architektoniczne – brak podjazdów i przystosowania budynków dla osób niepełnosprawnych.
- Środowiskowe – dyskryminacja w wielu dziedzinach życia społecznego, brak tolerancji dla odmienności.

Podczas spotkań warsztatowych mieszkańcy i przedstawiciele instytucji artykułowali problemy związane z integracją osób niepełnosprawnych:

- bariery architektoniczne
- brak zakładów pracy chronionej
- niska aktywność
- wykluczenie społeczne
- brak ofert kulturalno-oświatowych
- brak DPS dla osób niepełnosprawnych

2.7. AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA

W gminie Strzelin występują problemy rozwojowe, które w znacznym stopniu dotyczą małej aktywności społeczności lokalnej w zakresie podejmowania inicjatyw na rzecz integracji i samoorganizacji. Różnorodność i złożoność problemów społecznych wymaga podjęcia działań na rzecz aktywizowania lokalnych liderów i pogłębiania współpracy na poziomie lokalnym. Dotychczas na terenie gminy nie funkcjonują trwałe formy współpracy pomiędzy instytucjami lokalnymi. Brak systemu współpracy między instytucjami oraz samymi mieszkańcami. Uczestnicy warsztatów byli zgodni, że taka sytuacja paraliżuje wszelkie pomysły i plany zmian, które w rzeczywistości byłyby niezwykle cenne i pożyteczne dla gminy i jej mieszkańców.

Główne problemy gminy to brak dialogu społecznego oraz niski poziom współpracy społeczności lokalnej. Wsparcie ukierunkowane powinno być na zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym oraz rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Ważne jest pobudzenie aktywności lokalnej mieszkańców Gminy Strzelin na rzecz rozwoju integracji społecznej. Wzmocnienie integracji społecznej, rozwój współpracy lokalnej, większa motywacja do aktywności na rzecz społeczności lokalnej, rozwój poczucia przynależności do społeczności lokalnej.

2.8. OFERTA KULTURALNO-OŚWIATOWA I INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Rozpowszechnianiem kultury na terenie gminy zajmują się:

- ➢ Strzeliński Ośrodek Kultury
- ➢ Biblioteka Publiczna
- ➢ świetlice wiejskie

Podstawowym celem statutowym Strzelińskiego Ośrodka Kultury jest prowadzenie działalności kulturalnej na terenie gminy Strzelin poprzez:

- gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochronę i udostępnianie dóbr kultury,
- rozwój i zaspakajanie potrzeb i aspiracji kulturalnych mieszkańców gminy w szczególności uzdolnionych artystycznie,
- kształtowanie wzorów aktywnego uczestnictwa w kulturze,
- przygotowanie mieszkańców gminy do tworzenia i odbioru wartości kulturalnych,
- realizacja programu edukacji kulturalnej wśród dzieci i młodzieży w dziedzinie teatru, plastyki, muzyki, filmu i literatury, z uwzględnieniem systematycznej współpracy z miejscowymi szkołami i placówkami oświatowymi,
- stwarzanie warunków do istnienia zespołów artystycznych,
- prowadzenie galerii,
- organizację imprez kulturalnych: koncertów, spektakli teatralnych, recitali, odczytów, wystaw itp.,
- stwarzanie warunków do rozwoju kultury ludowej,
- prowadzenie kół i sekcji zainteresowań dla wszystkich grup wiekowych,
- organizacja imprez plenerowych, festynów, pikników itp.,
- prowadzenie impresariatu artystycznego.

W Ośrodku działa i pracuje wiele zespołów amatorskich m.in.: Strzelińska Orkiestra Dęta, teatr "Piąty kąt". Stałe zajęcia prowadzą warsztaty plastyczne, aktorsko-muzyczne, sekcje rękodzieła artystycznego, szachowa i brydżowa. Ośrodek zatrudnia

również instruktorów zespołu tanecznego i chóru działających w szkołach. Prowadzi także naukę gry na instrumentach klawiszowych i gitarze. W przepięknych piętnastowiecznych wnętrzach kaplicy znalazła dla siebie miejsce galeria "Skalna", w której każdego miesiąca odbywają się wystawy sztuki współczesnej. Galeria prezentuje malarstwo, grafikę, rysunek, rzeźbę, szkło uznanych twórców polskich i zagranicznych. W starych, kamiennych piwnicach ośrodka ma swoją siedzibę klub muzyczno-literacki "Dziupla".

Krzewieniem kultury fizycznej i turystyki na terenie miasta i gminy zajmuje się Ośrodek Sportu i Rekreacji. Ośrodek dysponuje halą sportową, zespołem boisk położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Parku Miejskiego. Dysponuje również Ośrodkiem Wypoczynku w Białym Kościele, na terenie którego zlokalizowane są domki kempingowe i pole namiotowe. Ośrodek położony jest na skrzyżowaniu malowniczych tras wędrówek pieszych i rowerowych nad sztucznym zbiornikiem wodnym stwarzającym dogodne warunki dla wędkarstwa. Dostępny jest sprzęt pływacki, kajaki, rowery wodne. Można skorzystać z usług prywatnej szkółki jazdy konnej. Ośrodek posiada bazę gastronomiczną.

Na terenie gminy działają kluby sportowe:

1. Klub Sportowy „Strzelinianka” sekcja piłki nożnej
2. TKS „Granit” sekcja tenisa stołowego
3. Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej (TKKF) kulturystyka
4. Sekcja łucznicza, podnoszenie ciężarów działają w ramach Stowarzyszenia „Strzelec”
5. Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Strzelec”,
6. Ludowe Zespoły Sportowe sekcji piłki nożnej
7. Klub Jeździecki „Dragon” w Ludowie Polskim
8. Strzelińskie Stowarzyszenie Footbagu
9. Klub Karate Kyokushin
10. Strzeliński Klub TAEKWON-DO

11. Klub Sportowy „Feniks”
12. Klub Sportowy „Tygrysy” sekcja siatkówki

Pomimo tak rozbudowanej oferty sportowej stosunkowo duży odsetek mieszkańców miasta nie wykazuje zainteresowania uczestniczeniem w organizowanych imprezach i zajęciach. Jest to zatem wyzwanie dla dalszej działalności w kierunku aktywizacji społeczności lokalnej i jej uczestniczenia w różnego rodzaju działaniach na terenie gminy.

Wyniki ankiety i warsztatów z udziałem mieszkańców.

Wiedza na temat problemów społecznych uzyskanych z ankiet pokazuje, że wśród 58 ankietowanych problemem społecznym w Strzelinie jest niedostateczna oferta kulturalno-rozrywkowa oraz brak oferty sportowo-rekreacyjnej. Niski poziom oświaty wybrało 29 ankietowanych.

Podczas cyklicznych spotkań mieszkańcy w obszarze problemowym „oferta kulturalno-oświatowa i infrastruktura społeczna” akcentowali następujące problemy:

- brak zaangażowania i aktywności społecznej
- brak wykwalifikowanej kadry do organizacji zajęć środowiskowych
- brak miejsc spędzania wolnego czasu
- brak świetlic środowiskowych

2.9. OPIEKA MEDYCZNA

Zdrowie w myśl definicji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) oznacza dobre samopoczucie fizyczne, psychiczne i społeczne, pozwalające na prowadzenie przez człowieka produktywnego, sensownego i twórczego życia w sferze społecznej i ekonomicznej. Przyjęta zasada równości, sprawiedliwości i partycypacji w zdrowiu stanowi istotną przesłankę w realizowaniu podstawowego prawa do zdrowia i korzystania z usług służby zdrowia.

Polityka społeczna mając na względzie stan zdrowia jednostki bierze pod uwagę czynniki ekonomiczne i społeczne. Jej zadaniem jest m.in. wyrównywanie dostępu do służby zdrowia oraz tworzenie warunków dla zdrowia społeczeństwa. Natomiast badając kwestie zdrowia polityka społeczna rozróżnia jej trzy dziedziny:

- profilaktykę - zapobieganie chorobom w społeczeństwie poprzez kształtowanie odpowiedniego rozwoju człowieka oraz warunków jego życia wpływających na jego zdrowie
- lecznictwo – nastawienie na człowieka chorego, na rozpoznanie i leczenie
- rehabilitację – przywracanie do zdrowia, sprawności i przydatności społecznej ludzi dotkniętych kalectwem lub upośledzonych fizycznie, psychicznie i społecznie.

Mieszkańcy miasta i gminy Strzelin mają zapewnioną opiekę zdrowotną w Strzelińskim Centrum Medycznym, Publicznym Zakładzie Lecznictwa Ambulatoryjnego w Strzelinie, Centrum Rehabilitacji i Neuropsychiatrii „Celestyn" w Mikoszowie, Wiejskim Ośrodku Zdrowia w Białym Kościele oraz w 15–stu Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej o profilu lekarza rodzinnego i stomatologicznym.

Wyniki ankiety i warsztatów z udziałem mieszkańców.

Niewystarczająca oferta usług medycznych znajduje się na 4 miejscu wśród problemów społecznych według ankietowanych. Problem ten wskazało 108 osób.

Podczas spotkań warsztatowych mieszkańcy w obszarze problemowym „opieka medyczna" akcentowali następujące problemy:

- brak specjalistycznej, bezpłatnej opieki zdrowotnej
- niski poziom edukacji medycznej
- niewystarczająca promocja profilaktyki zdrowia

2.10. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Przestępczość jest jednym z tych zjawisk społecznych, które odciskają dotkliwe piętno na funkcjonowanie lokalnej społeczności. Intensywność oraz częstotliwość z jaką występują zdarzenia przestępcze mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność miasta i gminy Strzelin. Dlatego tak istotne jest prowadzenie adekwatnych działań prewencyjnych oraz operacyjnych i porządkowych zmierzających w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

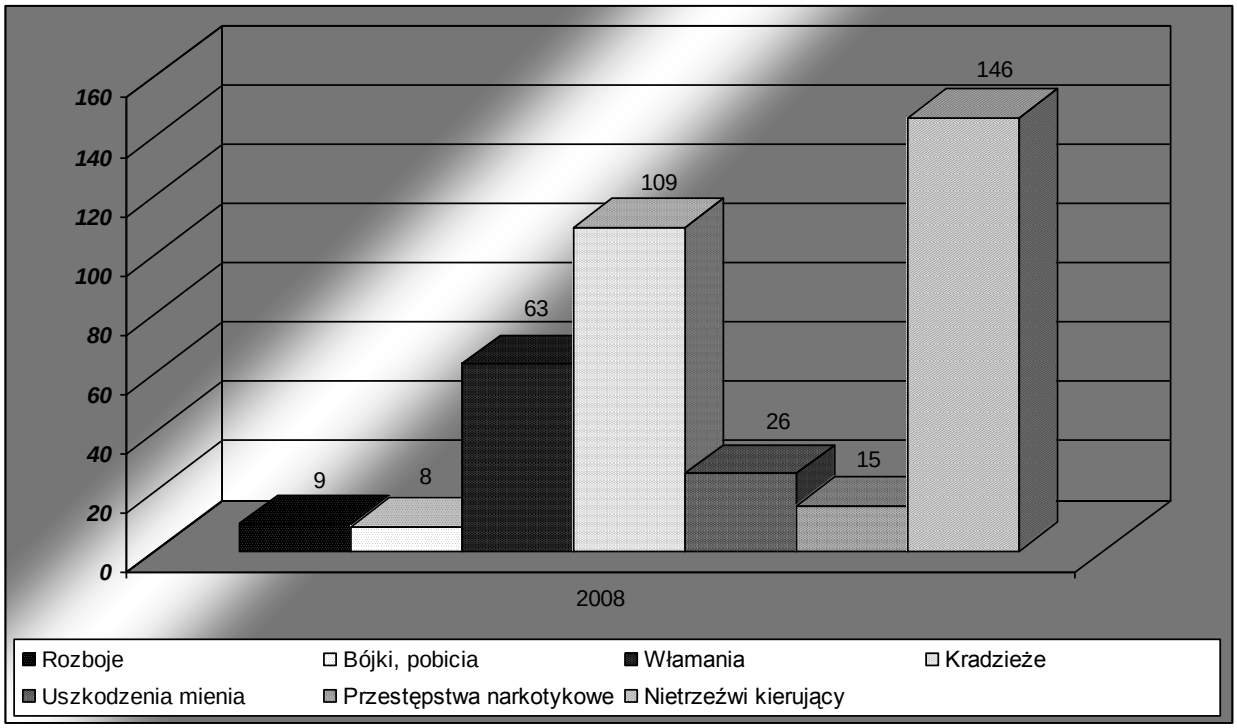
Na terenie miasta i gminy Strzelin za stan bezpieczeństwa publicznego odpowiedzialna jest Komenda Powiatowa Policji oraz Straż Miejska.

Liczba stwierdzonych przestępstw na terenie miasta i gminy Strzelin

Rok	*2005*	*2006*	*2007*	*2008*	*I półrocze 2009*
Rozboje	10	9	8	9	5
Bójki, pobicia	6	9	5	8	6
Włamania	107	66	59	63	38
Kradzieże	172	117	113	109	66
Uszkodzenia mienia	30	32	28	26	23
Przestępstwa narkotykowe	12	32	24	15	12
Nietrzeźwi kierujący	281	241	155	146	99
Razem	**618**	**506**	**392**	**376**	**249**

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Strzelinie

Liczba stwierdzonych przestępstw na terenie miasta i gminy Strzelin

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Strzelinie

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Strzelinie zatrzymali na terenie miasta i gminy w 2008 r. aż 146 nietrzeźwych kierujących pojazdami. Odnotowali też 109 kradzieży cudzej rzeczy, 63 kradzieży z włamaniem, 26 przypadków zniszczenia cudzej rzeczy oraz 8 rozbojów. Wśród przestępstw rzadziej występujących wymieniono 15 przypadków przestępczości narkotykowej i 8 bójek.

Patrząc na przekrój lat 2005-2009 wyraźnie widać spadek liczby przestępstw, a szczególnie dotyczy to liczby kradzieży i nietrzeźwych kierowców.

Wyniki ankiety i warsztatów z udziałem mieszkańców.

Wiedza na temat problemów społecznych uzyskanych z ankiet pokazuje, że przestępczość wskazało 52 osoby, natomiast przestępczość młodzieży 65 osób.

Podczas cyklicznych spotkań mieszkańcy w obszarze problemowym „przestępczość" akcentowali następujące problemy:

- dziedziczenie zachowań patologicznych
- brak miejsc spędzania wolnego czasu
- rozboje, kradzież
- przemoc w rodzinie

2.11. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY STRZELIN

Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Identyfikacja problemów społecznych przebiegała na podstawie:

1. Analizy danych zastanych
2. Analizy wyników ankiety
3. Spotkań warsztatowych z mieszkańcami

2.11.1. ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelinie
2. Urząd Miasta i Gminy Strzelin
3. Powiatowy Urząd Pracy w Strzelinie
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie
5. Komenda Powiatowa Policji w Strzelinie
6. Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
7. Szkoły:

   - Gimnazjum Nr 1

   - Gimnazjum Nr 2

- Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 4
- Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 5
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Nieszkowicach
- Zespół Szkół w Kuropatniku

2.11.2. ANALIZA WYNIKÓW ANKIETY

Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy społeczne była ankieta rozesłana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, między innymi do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne, takie jak: ośrodek zdrowia, szkoła, organizacje pozarządowe, a także do lokalnych przedsiębiorców, pracowników socjalnych GOPS, radnych, mieszkańców miasta i gminy. Otrzymano 271 ankiet i na tej próbie dokonano analizy. Wśród ankietowanych było 173 kobiety i 98 mężczyzn. Najwięcej respondentów było w przedziale wiekowym 46-55 i 26-35 lat. Wśród ankietowanych przeważało wykształcenie średnie i zatrudnienie w sektorze publicznym.

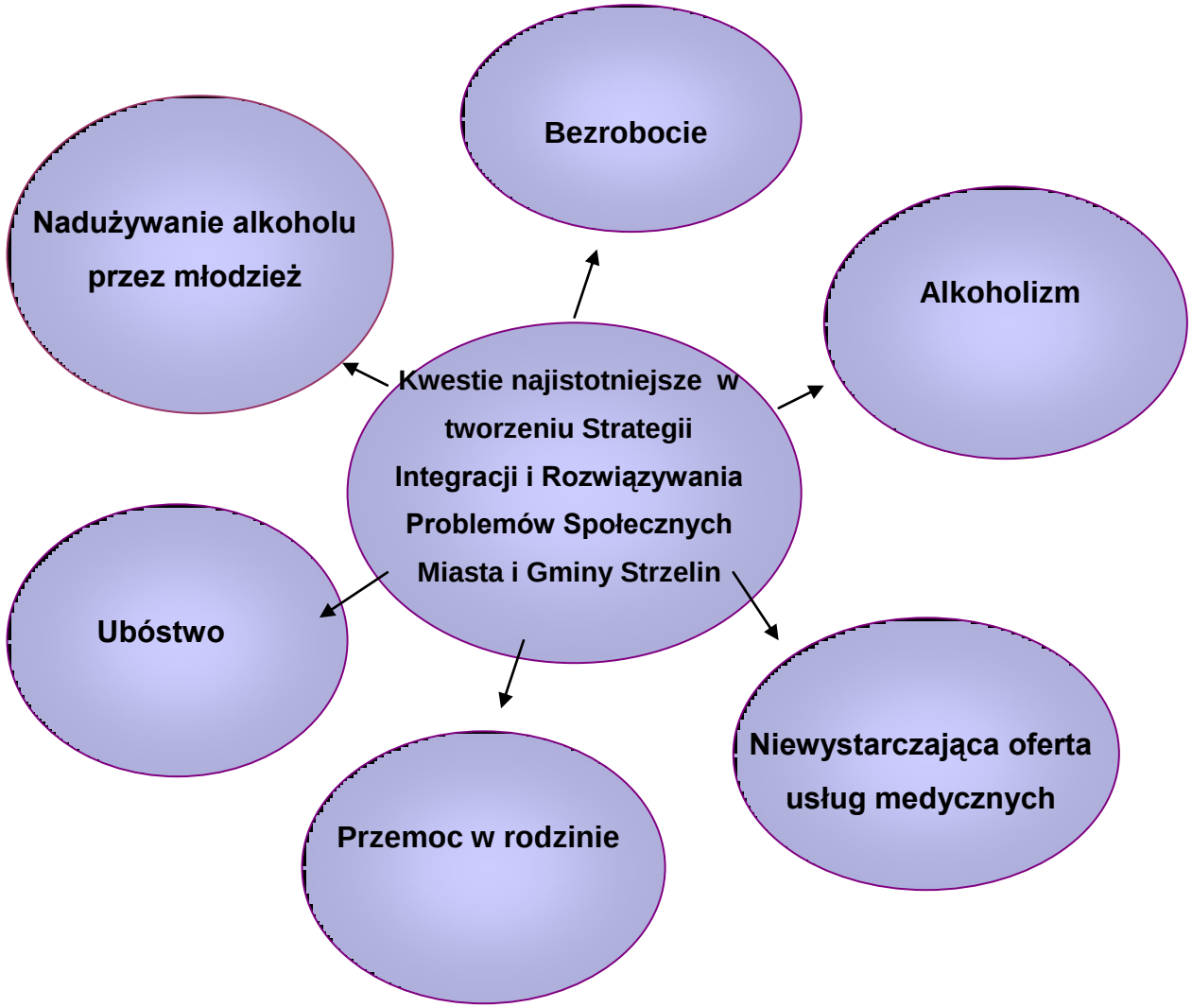
Z nadesłanych odpowiedzi wyłonił się obraz najistotniejszych kwestii dotykających lokalną społeczność.

Kwestie uznane za najistotniejsze w tworzeniu Strategii

Ankietowani wskazali problemy, na których powinna skupić się lokalna Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Strzelin. Wybierali pięć najistotniejszych kwestii z zamkniętego katalogu. Przedstawiamy kwestie, które uzyskały największą liczbę wskazań.

Lp.	***Problemy społeczne***	***Ilość wskazań***
1.	Bezrobocie	215
2.	Alkoholizm	153

3.	Nadużywanie alkoholu przez młodzież	113
4.	Niewystarczająca oferta usług medycznych	108
5.	Ubóstwo	81
6.	Przemoc w rodzinie	75

Najważniejsze problemy społeczne w mieście i gminie

Za najważniejsze problemy w mieście i gminie uznano bezrobocie i alkoholizm. Oba problemy silnie ze sobą skorelowane według respondentów w znacznym stopniu dotykają mieszkańców i w niedalekiej przyszłości mogą być jeszcze bardziej

odczuwalne. Ponadto większość ankietowanych wskazała na tendencje wzrostowe problemów związanych z pogłębiającym się i długotrwałym bezrobociem, będącym wynikiem braku perspektyw zawodowych, jak i na rosnący problem uzależnień wśród społeczności miasta i gminy Strzelin.

Poważnym i narastającym problemem wskazanym przez respondentów jest ubożenie mieszkańców miasta i gminy będące konsekwencją bezrobocia. Bieda przyczynia się do pogłębiania patologii społecznych, wzrostu niewydolności wychowawczej rodzin, pojawiania się problemu narkomanii, demoralizacji młodzieży, chuligaństwa, przestępczości. Przyczyn takiego stanu doszukuje się również w niedostatecznej organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz w małej aktywności społecznej mieszkańców.

Ponadto do kwestii ważnych zaliczono również przestępczość młodzieży, narkomanię, niedostateczną ofertę kulturalno-rozrywkową i sportowo-rekreacyjną, przestępczość, zanikanie więzi społecznych i rodzinnych, zażywanie narkotyków przez młodzież, emigrację zarobkową za granicę lub do większych ośrodków miejskich, dużą liczba rodzin niepełnych, niski poziom oświaty, a także niewystarczającą ilość inicjatyw społecznych, izolację społeczną osób starszych, niewystarczającą ofertę usług opiekuńczych, izolację społeczną osób niepełnosprawnych i bezdomność.

Okazało się, że według 135 ankietowanych problemy społeczne w Gminie Strzelin w ciągu ostatnich 5 lat nasiliły się, 111 wskazało, że utrzymały się na podobnym poziomie, 24 uznało, że problemy społeczne zmalały, zaś jedna osoba zauważyła, że zostały rozwiązane. Na pytanie, jak oceniana jest skuteczność instytucji publicznych 99 ankietowanych odpowiedziało, że trudno powiedzieć, 71 wskazało, że raczej skutecznie, 67 uznało, że raczej nieskutecznie, 24 odpowiedziało, że zupełnie nieskutecznie, a 10 osób uznało, że bardzo skutecznie. Podobne odpowiedzi padały przy ocenie skuteczności działania lokalnych stowarzyszeń i fundacji. Według 100 ankietowanych współpraca instytucji publicznych i organizacji społecznych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych gminy Strzelin jest ciężka do ocenienia, 84 wskazało, że współpraca jest dobra, zła -67 osób, bardzo zła -12 ankietowanych, a 8 osób zauważyło, że współpraca jest bardzo dobra.

Ankieta zawierała m. in. następujące pytanie: „Czy zna Pan/i główne założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2004-2009?", z 271 zapytanych osób 208 odpowiedziało, że nie. Dlatego też organizowane cyklicznie warsztaty partycypacyjne miały służyć wspólnemu wypracowaniu przez mieszkańców i przedstawicieli różnych instytucji głównych założeń Strategii.

2.11.3 SPOTKANIA WARSZTATOWE Z MIESZKAŃCAMI

Przeprowadzono cztery warsztaty partycypacyjne:

30 czerwca 2009 r. – zidentyfikowane zostały główne problemy społeczne Miasta i Gminy Strzelin, do których uczestnicy zaliczyli: bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia, przestępczość, niską aktywność obywatelską, niewystarczającą współpracę lokalnych instytucji. Problemy zidentyfikowane zostały w oparciu o analizę grup społecznych doświadczających problemów społecznych. Do grup zaliczono: dzieci i młodzież, osoby starsze, osoby bezrobotne, niepełnosprawni, osoby uzależnione i rodziny, w tym wielodzietne, mało zaradne życiowo.

11 sierpnia 2009 r. - w oparciu o wyniki ankiety i poprzednich warsztatów nazwano główne obszary problemowe dla Miasta i Gminy Strzelin. W wyniku prac mieszkańcy i przedstawiciele instytucji uzgodnili, że do głównych obszarów problemowych należy zaliczyć:

- Rynek pracy
- Opieka nad rodziną
- Uzależnienia
- Integracja osób niepełnosprawnych
- Aktywność i integracja społeczna
- Oferta kulturalno-oświatowa i infrastruktura społeczna
- Opieka medyczna
- Bezpieczeństwo publiczne

Na podstawie obszarów problemowych powstały cele strategiczne.

15 września 2009 r. - pracujący w zespołach uczestnicy spotkania mogli określić wizję życia w swojej gminie w 2015 roku. Mieszkańcy Strzelina pragną żyć w miejscu, gdzie zapewnione są różne formy spędzania wolnego czasu, możliwość rozwijania swoich zainteresowań, mniejsze bezrobocie oraz większa oferta kulturalno-oświatowa, jak również zostaną zlikwidowane bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych, przeprowadzone renowacje zabytków. Mieszkańcy określili społeczność strzelińską w 2015 roku jako społeczeństwo przedsiębiorcze, tolerancyjne, samorządne, zintegrowane, wykształcone i otwarte.

5 listopada 2009 r. - spotkanie rozpoczęło się niekonwencjonalnie od występu przedstawicieli Strzelińskiego Stowarzyszenia Footbagu, którzy zaprezentowali swoje mistrzowskie umiejętności. Uczestnicy spotkania mieli okazję podziwiać różnorodne kombinacje przy użyciu tzw. „zośki". Pokaz był niezwykle żywiołowy i pozwolił na przełamanie schematycznego postrzegania organizowanych spotkań, a dodatkowo zwrócić uwagę na konieczność promowania działań, które mogą być wykorzystywane w różnorodny sposób, np. gra w „zośkę" jako sposób na aktywny tryb życia. Wszyscy zaproszeni goście mieli za zadanie zidentyfikować problemy w odwołaniu do konkretnych grup społecznych.

Oto najbardziej potrzebujące grupy społeczne i ich problemy zidentyfikowane podczas warsztatów:

I. DZIECI I MŁODZIEŻ

- brak zorganizowanego czasu wolnego – integrowanie, zaktywizowanie młodzieży,
- brak zajęć pozalekcyjnych, klubów, miejsc spotkań – stworzenie warunków do rozwoju zainteresowań,
- występowanie agresji w szkołach,
- niewystarczająca profilaktyka – zagrożenia: alkohol, narkotyki, patologiczne rodziny,
- brak kompleksów sportowo-rekreacyjnych
- brak żłobków, przedszkoli

II. SENIORZY

- brak zorganizowanego czasu wolnego np. koła gospodyń wiejskich, Klubu Seniora,
- brak opieki nad osobami starszymi oraz trudności w dojeździe np. do lekarza,
- poprawę opieki medycznej – trudność w dostępie do specjalistycznej opieki,
- niskie poczucie bezpieczeństwa,
- brak wspólnych inicjatyw – integracja grup społecznych.

III. OSOBY BEZROBOTNE

- niskie kwalifikacje zawodowe,
- brak chęci, bierność osób poszukujących pracy,
- brak współpracy między systemem oświaty a wymogami rynku pracy,
- brak współpracy między lokalnymi instytucjami mającą na celu aktywizację bezrobotnych.

IV. RODZINY, W TYM WIELODZIETNE, MAŁO ZARADNE ŻYCIOWO, PATOLOGICZNE, DYSFUNKCYJNE

- brak aktywności, integracji społecznej,
- uzależnienia – alkoholizm, narkomania,
- zachowania aspołeczne,
- utrudniony dostęp młodych matek do rynku pracy – brak przedszkoli, żłobków,
- przemoc,
- niewystarczająca profilaktyka – zagrożenia: alkohol, narkotyki, patologiczne rodziny.

V. NIEPEŁNOSPRAWNI

- brak zrozumienia w społeczeństwie osób niepełnosprawnych,

- poprawa opieki medycznej – trudność w dostępie do specjalistycznej opieki,
- bariery architektoniczne,
- brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

VI. UZALEŻNIENI / ZAGROŻENI

- brak zorganizowanego czasu wolnego,
- niewystarczająca profilaktyka,
- bezrobocie.

Uczestnikami warsztatów byli przedstawiciele różnych środowisk i organizacji funkcjonujących w społeczności lokalnej.

2.12. ANALIZA SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest coraz powszechniej stosowana w pracach nad strategią analiza SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, włącznie z programowaniem strategicznym.

Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **siły** – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **słabości** – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,

- **szanse** – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- **zagrożenia** – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wynik prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Mocne strony

- aktywna praca na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- powstawanie nowych organizacji pozarządowych na terenie miasta i gminy,
- podnoszenie kwalifikacji przez osoby bezrobotne długotrwale,
- dobre przygotowanie pracowników pomocy społecznej do pracy z osobami bezrobotnymi,
- działania samorządu na rzecz zapobiegania dysfunkcjom rodziny,
- propagowanie idei wolontariatu na rzecz dzieci i młodzieży,
- rozpowszechnianie pozytywnych wzorców postaw filantropijnych i charytatywnych w środowisku,
- dostateczna baza rehabilitacyjna dla osób niepełnosprawnych,
- dobre przygotowanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi,
- funkcjonowanie dobrze przygotowanej bazy lokalowej do działań wspierających dla osób z problemem alkoholowym,
- istnienie organizacji pozarządowych, pomagających osobom uzależnionym,
- prowadzenie działań socjalnych z rodziną,
- dobrze działające kluby sportowe.
- dobrze rozwinięta baza handlowo-usługowa,
- dostęp do terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych,
- dobrze rozwinięta infrastruktura komunalna,
- dobrze rozwinięta sieć telekomunikacyjna.

Słabe strony

- niewystarczająca ilość ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie,

- niedostateczna liczba specjalistów do pracy z rodziną,
- brak działalności w kierunku rozwoju zastępczej opieki rodzinnej nad dziećmi,
- wysoka skala i natężenie bezrobocia,
- wysokie bezrobocie długotrwałe i występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia,
- istnienie barier utrudniających pełen udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- brak miejsc pobytu dla ofiar przemocy,
- niewystarczający stan zatrudnienia w lecznictwie,
- przeciążenie pracowników socjalnych ilością zadań,
- zła sytuacja mieszkaniowa,
- niewłaściwa gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi,
- brak placówek leczenia narkomanii,
- brak współpracy oraz słaby przepływ informacji pomiędzy instytucjami samorządowymi a organizacjami pozarządowymi,
- niska aktywność społeczna na poziomie lokalnym,
- niskie poczucie bezpieczeństwa,
- mała liczba placówek przedszkolnych,
- brak lekarzy specjalistów.

Szanse

- prowadzenie programów profilaktycznych,
- oferowanie dzieciom i młodzieży różnych form spędzania wolnego czasu,
- oferty szkoleń i doskonalenia zawodowego dla kadry w dziedzinie pracy z dziećmi, młodzieżą i rodziną,
- istnienie lokalnych i regionalnych działań przeciwdziałających długotrwałemu bezrobociu,
- wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych,
- współpraca sektora publicznego z pozarządowym,
- likwidacja istniejących barier architektonicznych,
- istnienie systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej

pomocy,

- efektywność i skuteczność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych,
- wykorzystanie kompleksowych rozwiązań technicznych i prawnych w zakresie ochrony środowiska naturalnego,
- połączenie systemu oświaty z wymogami rynku pracy,
- rozwój współpracy w ramach partnerstwa lokalnego,
- inicjowanie powstawania organizacji pozarządowych i spółdzielni socjalnych oraz wszelkich innych form aktywności społecznej,
- dostęp do środków zewnętrznych,
- promocja miasta i gminy Strzelin na zewnątrz,
- rozwój Strzelina pod względem gospodarczym,
- uaktywnienie międzypokoleniowych spotkań.

Zagrożenia

- zjawisko marginalizacji i alienacji,
- występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnień, rozpadu więzi rodzinnych, bezrobocia, przemocy w rodzinie, ubóstwa,
- istnienie zjawiska wyuczonej bezradności i uzależnienia od pomocy społecznej,
- pogłębianie się zjawiska dziedziczenia bezrobocia,
- brak powiązania programów dla bezrobotnych długotrwale z programami rozwoju zasobów ludzkich, przekwalifikowań i reorganizacji,
- wzrost zapotrzebowania na placówki opieki stacjonarnej oraz usługi opiekuńcze,
- brak upowszechniania w mediach problematyki niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw,
- zmniejszanie się liczby miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- istnienie zjawiska zmęczenia, bezsilności i bezradności społecznej,
- niewystarczająca ilość kadry w stosunku do potrzeb,
- rozwój przemysłu i transportu uciążliwego dla środowiska naturalnego,
- wzrost patologii spowodowanych brakiem pracy i środków do życia,
- postępująca degradacja wartości rodzinnych,

- niskie zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne,
- wzrost przestępczości.

2.13. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie miasta i gminy lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne, na przykład organizacje pozarządowe.

2.13.1. INSTYTUCJE OFERUJĄCE POMOC I WSPARCIE

Instytucje oferujące pomoc i wsparcie prezentujemy w formie kart informacyjnych, które najtrafniej oddają możliwości udzielania wsparcia i pomocy mieszkańcom miasta i gminy. Karty zasobów zostały opracowane w ramach prac nad strategią i wskazują także pojawiające się w jednostkach potrzeby i możliwości rozwoju.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelinie

ul. Kamienna 1, 57-100 Strzelin

1. Podmiot prowadzący:

Urząd Miasta i Gminy w Strzelinie

ul. Ząbkowicka 11, 57-100 Strzelin

2. Co oferuje (zakres usług):

Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki:

Mieszkańcy miasta i gminy Strzelin, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej.

Placówka Wielofunkcyjna:

Klub Seniora

Świetlica dla osób starszych

Jadłodajnia

ul. Pocztowa 3, 57-100 Strzelin

1. Podmiot prowadzący:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelinie

ul. Kamienna 1, 57-100 Strzelin

2. Co oferuje (zakres usług):

1. Działalność kulturalna (wycieczki, prelekcje, odczyty, udział w imprezach okolicznościowych). 2. Dostęp do sprzętu rehabilitacyjnego (ćwiczenia na zakupionym sprzęcie). 3. Pomoc w postaci gorącego posiłku dla osób bezdomnych i ubogich. 4. Możliwość spędzania wolnego czasu.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki:

Mieszkańcy miasta i gminy Strzelin korzystających z usług Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Świetlica Środowiskowa

ul. Pocztowa 3, 57-100 Strzelin

1. Podmiot prowadzący:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Kamienna 1, 57-100 Strzelin

2. Co oferuje (zakres usług):

Świetlica Środowiskowa dysponuje 30 miejscami i zapewnia opiekę od poniedziałku do piątku w godzinach 14-19. W świetlicy dzieci mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań i nauki.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki:

Z zajęć w świetlicy mogą korzystać dzieci z rodzin, które wymagają wsparcia materialnego, dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo i dzieci z rodzin, w których występuje przemoc.

Punkt Informacyjno Konsultacyjny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

ul. Pocztowa 3, 57-100 Strzelin

1. Podmiot prowadzący:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Kamienna 1, 57-100 Strzelin

2. Co oferuje (zakres usług):

Pomoc psychologiczna i socjalna dla osób doznających przemocy domowej.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki:

Oferta jednostki skierowana jest do ofiar przemocy.

Integracyjna Świetlica Socjoterapeutyczna

ul. Kamienna 1, 57-100 Strzelin

1. Podmiot prowadzący:

Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych

ul. Kamienna 1, 57-100 Strzelin

2. Co oferuje (zakres usług):

Świetlica oferuje zajęcia terapeutyczne, wyrównywanie szans rozwojowych i integrację osób niepełnosprawnych.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki:

Oferta jednostki jest skierowana do dzieci niepełnosprawnych mających trudności w nauce i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie

ul. Kamienna 10, 57-100 Strzelin

1. Podmiot prowadzący:

Starostwo Powiatowe w Strzelinie

ul. Kamienna 10, 57-100 Strzelin

2. Co oferuje (zakres usług):

Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki:

Mieszkańcy miasta i gminy Strzelin.

Powiatowy Ośrodek Wsparcia – Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Pocztowa 17, 57-100 Strzelin

1. Podmiot prowadzący:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie

ul. Kamienna 10, 57-100 Strzelin

2. Co oferuje (zakres usług):

Powiatowy Ośrodek Wsparcia oferuje rehabilitację społeczną poprzez terapię zajęciową, grupę wsparcia dla osób psychicznie chorych, możliwość spędzania wolnego czasu oraz korzystania z nieodpłatnego posiłku.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki:

Powiatowy Ośrodek Wsparcia jest placówką pobytu dziennego przeznaczoną dla osób przewlekle chorych psychicznie, które nie wymagają leczenia szpitalnego oraz osób upośledzonych umysłowo.

Placówka Wielofunkcyjna w Górcu:

Dom Dziecka w Górcu

ul. Górzec 21, 57-100 Strzelin

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górcu

ul. Górzec 21, 57-100 Strzelin

1. Podmiot prowadzący:

Starostwo Powiatowe w Strzelinie

ul. Kamienna 10, 57-100 Strzelin

2. Co oferuje (zakres usług):

Dom Dziecka w Górcu zapewnia opiekę i wychowanie dzieci całkowicie pozbawionych opieki rodziców. Oferuje całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja ich niezbędne potrzeby bytowe. Zapewnia korzystanie z przysługujących im świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela bezpiecznego schronienia w hostelu dla ofiar przemocy. Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności psychologiczne, pedagogiczne, socjalne i prawne. Prowadzenie terapii indywidualnej i rodzinnej.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki:

Oferta Domu Dziecka w Górcu jest skierowana do dzieci pozbawionych opieki rodziców.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej zapewnia opiekę ofiarom przemocy.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ul. Jana Pawła II 12, 57-100 Strzelin

1. Podmiot prowadzący:

Starostwo Powiatowe w Strzelinie

ul. Kamienna 10, 57-100 Strzelin

2. Co oferuje (zakres usług):

Poradnia zajmuje się wspomaganiem wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, podnoszeniem efektywności uczenia się, pomoc uczniom w dokonywaniu wyboru kształcenia, zawodu i planowania kariery zawodowej. Poradnia udziela też pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki:

Poradnia udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży, a także ich rodzinom i nauczycielom w zakresie wychowania i kształcenia.

Punkt Poradnictwa Prawnego i Obywatelskiego

ul. Mickiewicza 8, 57-100 Strzelin

1. Podmiot prowadzący:

Punkt Poradnictwa został utworzony w ramach projektu „Sieć punktów pomocy prawnej i obywatelskiej na terenie Związku Międzygminnego Ślęza-Oława". Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

2. Co oferuje (zakres usług):

Bezpłatne poradnictwo prawne i obywatelskie.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki:

Pomoc prawna skierowana jest do mieszkańców powiatu strzelińskiego, osób ubogich, bezrobotnych, osób samotnie wychowujących dzieci, imigrantów, emerytów i rencistów.

Powiatowy Urząd Pracy w Strzelinie - Klub Pracy

ul. Kamienna 10, 57-100 Strzelin

1. Podmiot prowadzący:

Starostwo Powiatowe w Strzelinie

ul. Kamienna 10, 57-100 Strzelin

2. Co oferuje (zakres usług):

Klub Pracy motywuje osoby bezrobotne do aktywnego poszukiwania pracy. Prowadzone są cykliczne spotkania indywidualne i grupowe.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki:

Oferta skierowana jest do osób bezrobotnych, poszukujących pracy, osób zagrożonych zwolnieniem i absolwentów.

Strzelińskie Stowarzyszenie Trzeźwościowe Klub Abstynenta „Promienie”

ul. Pocztowa 3, 57-100 Strzelin

1. Podmiot prowadzący:

Strzelińskie Stowarzyszenie na rzecz Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień

ul. Pocztowa 3, 57-100 Strzelin

2. Co oferuje (zakres usług):

Rozwijanie i promocja postaw abstynenckich i trzeźwościowych przez działalność kulturalno-oświatową, turystyczną, sportową, rozrywkową oraz poprzez organizację życia towarzyskiego członków klubu i ich rodzin.

3. Do kogo skierowana jest oferta jednostki:

Stowarzyszenie zajmuje się wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin w utrzymaniu abstynencji i postaw trzeźwościowych.

2.13.2. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Na terenie gminy Strzelin jest 27 organizacji pozarządowych, z czego 8 zajmuje się problematyką pomocy społecznej, 2 organizacje zajmujące się edukacją i 17 klubów sportowych. Pomiędzy sektorem publicznym a pozarządowym istnieje dobry przepływ informacji dotyczący podopiecznych korzystających z pomocy. Podejmowana jest współpraca z tymi organizacjami w zakresie dofinansowania działalności statutowej organizacji oraz wsparcia lokalowego i rzeczowego. Samorząd miasta i gminy dysponuje uregulowaniami określonymi przez odpowiednie akty prawa miejscowego, dotyczącymi współpracy z organizacjami należącymi do sektora pozarządowego. Jest to Program Współpracy Gminy Strzelin z Organizacjami Pozarządowymi z roku 2005.

Każda społeczność, w której istnieją silne więzi społeczne, winna organizować współpracę między samorządem a organizacjami pozarządowymi, aby współdziałać w kierunku uzupełnienia i usprawnienia instytucjonalnego forum pomocy. Poniżej prezentowane są wszystkie organizacje pozarządowe działające na terenie Miasta i Gminy Strzelin.

ORGAGNIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA TERENIE MIASTA I GMINY STRZELIN

Kultura fizyczna:

- Klub Sportowy „Strzelec”

- Klub Sportowy „FC” Pęcz
- Klub Sportowy „Quick Mix – Strzelinianka”
- Miejsko – Gminne Zrzeszenie Ludowych Zespołów Sportowych
- Szkolny Związek Sportowy
- Oddział PTTK Ziemi Strzelińskiej
- Ognisko Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Jastrząb”
- P.Z.W. Koło Strzelin
- Strzeliński Klub Karate „Kyokushin”
- Terenowy Klub Sportowy „Granit”
- Uczniowski Klub Sportowy „DRAGON”
- Uczniowski Klub Sportowy „Tygrysy”
- Uczniowski Terenowy Klub Sportowy „Feniks”
- Uczniowski Klub Sportowy „Strzelec- Kuropatnik”
- Strzelińskie Stowarzyszenie Footbagu
- Uczniowski Klub Taekwon- do
- Stowarzyszenie Ziemi Strzelińskiej „PAKTIS” (Promocji Agroturystyki Kultury Turystyki i Sportu)

Pomoc społeczna:

- Koło Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Strzelinie
- Komenda Hufca Strzelin im. Aleksandra Kamińskiego
- Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy
- Stowarzyszenie Dobroczynności im. Matki Teresy z Kalkuty
- Stowarzyszenie Św. Celestyna

- Strzelińskie Stowarzyszenie na Rzecz Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień
- Klub Krzewienia Abstynencji i Trzeźwości „Promienie”
- Strzelińskie Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych

Edukacja:

- Stowarzyszenie „EUROPOLSCY”
- Uniwersytet III Wieku

2.14. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ

Zespół dokonujący diagnozy problemów społecznych na terenie Miasta i Gminy Strzelin korzystał z szeregu możliwości pozyskania informacji od jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, jednostek pozarządowych oraz instytucji współdziałających w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej. Nie poprzestając na analizie źródeł zastanych, którymi dysponują Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta i Gminy Strzelin, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Policja, Szkoły korzystano ze źródeł wywołanych, tj. badań ankietowych, warsztatów partycypacyjnych i analizy SWOT.

Sumując uzyskane informacje i nakładając wyniki diagnozy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu, możemy wskazać najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem działań samorządu lokalnego, a jest treścią części programowej niniejszego dokumentu.

Zespół przygotowujący dokument uznał na podstawie warsztatów partycypacyjnych, że problemami, dla których w pierwszej kolejności należy zaprogramować działania są dysfunkcje występujące w rodzinach. Rodzinę należy wzmocnić tak, aby w skuteczny sposób mogła opierać się pojawiającym się kryzysom powodowanym przez czynniki i kwestie zewnętrzne, takie jak np. bezrobocie czy też czynniki wewnętrzne, powodujące rozpad pożycia, np. problem alkoholowy. Równie

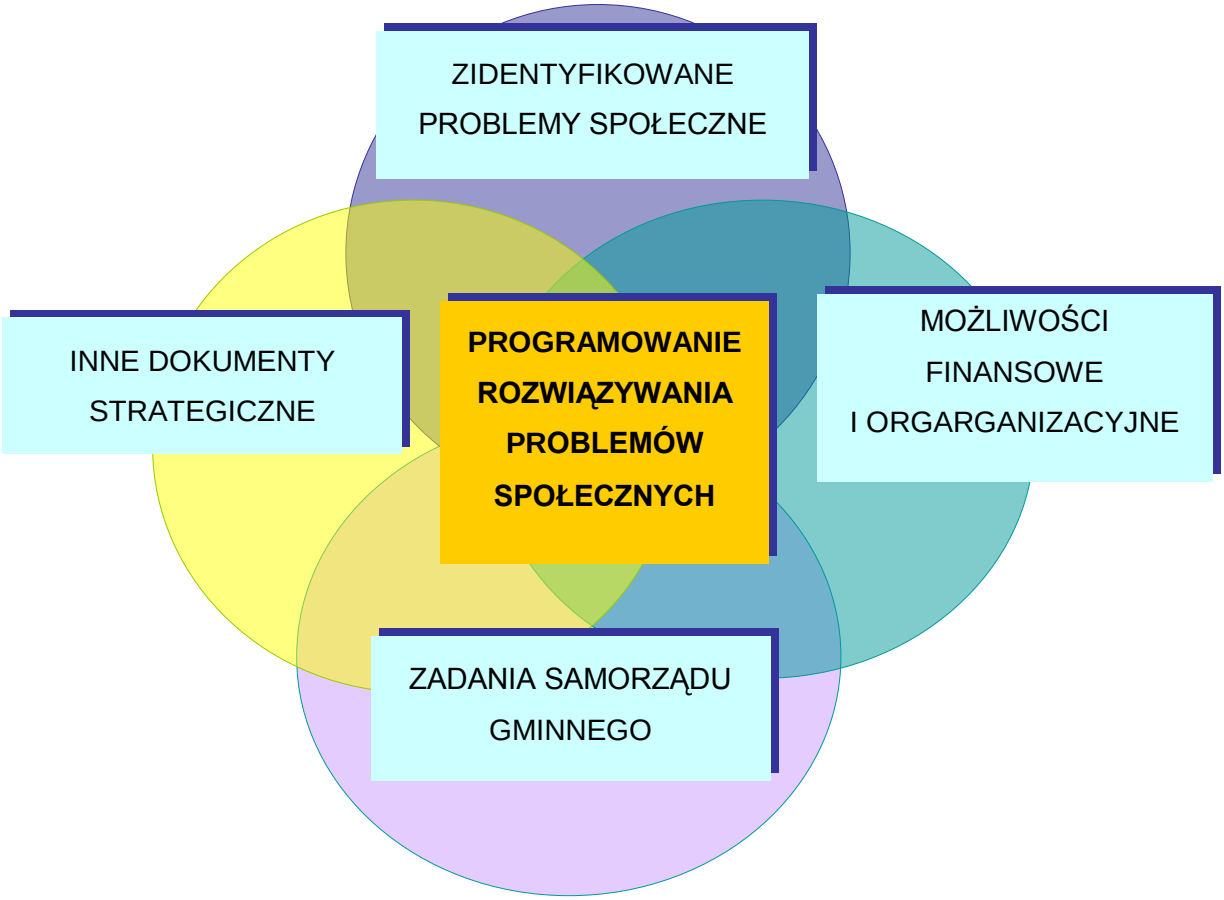
ważne jest zwiększenie aktywności społeczności lokalnej i zwiększenie oferty kulturalno-oświatowej oraz udzielanie odpowiedniego wsparcia osobom niepełnosprawnym – grupom szczególnie podatnym na marginalizację i wykluczenie społeczne. Istotnym zagadnieniem jest także obszar opieki medycznej i bezpieczeństwa publicznego.

Tworząc politykę społeczną na poziomie lokalnym, zgodnie z zasadami pomocniczości i partycypacji społecznej, nie sposób nie dostrzec w dokumencie programowym powyższych kwestii i wskazać dla nich właściwych możliwości rozwoju.

Obszary problemowe, dla których należy zaprogramować działania, to:

- Rynek pracy
- Opieka nad rodziną
- Uzależnienia
- Integracja osób niepełnosprawnych
- Aktywność i integracja społeczna
- Oferta kulturalno-oświatowa i infrastruktura społeczna
- Opieka medyczna
- Bezpieczeństwo publiczne

ZWIĄZEK ZIDENTYFIKOWANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH Z PROGRAMOWANIEM DZIAŁAŃ

Powyższy wykres przedstawia związek zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów społecznych z czynnikami, które należy brać pod uwagę w programowaniu działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych

środowiska lokalnego. Oczywiście wpływ poszczególnych czynników jest złożony i niejednorodny. Największe znaczenie przy projektowaniu działań mają możliwości kompetencyjne samorządu lokalnego oraz warunki finansowe, nieco mniejszy, choć także istotny wpływ mają dokumenty strategiczne omówione w części wstępnej.

3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

W tej części strategii zawarte są programy szczegółowe polityki i pomocy społecznej, przeznaczone do realizacji na terenie gminy. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów szczegółowych i kierunków działań.

3.1. MISJA

Zadaniem misji jest wskazanie naczelnego celu polityki społecznej w Gminie Strzelin, wokół którego powinny koncentrować się działania lokalnych instytucji publicznych, środowisk i organizacji społecznych. Misja powinna w pełni oddawać aspiracje mieszkańców i stanowić czynnik integracji lokalnej społeczności w odniesieniu do zasadniczych spraw służących długofalowemu rozwojowi. Misja jest przesłaniem będącym podstawą podtrzymywania istniejących i tworzenia nowych, silnych więzi społecznych. Misja została opracowana podczas warsztatów partycypacyjnych 15 września w ramach aktualizacji Strategii, dopracowano ją na spotkaniu Grupy Roboczej 21 września. Misja Gminy Strzelin to:

MIASTO I GMINA STRZELIN W 2015 ROKU TO MIEJSCE LUDZI ZINTEGROWANYCH I ROZWOJOWYCH, OTWARTYCH NA INNYCH, GDZIE ŻYJE SIĘ GODNIE I BEZPIECZNIE

3.2. CELE STRATEGICZNE

Cel strategiczny 1

Rozwój lokalnego rynku pracy

Cele szczegółowe:

1. Rozwój systemu podnoszenia kwalifikacji bezrobotnych zgodnego z potrzebami lokalnego rynku pracy.
2. Wspieranie inicjatywy z zakresu ekonomii społecznej.
3. Rozwój przedsiębiorczości.
4. Działania dla niepełnosprawnych.
5. Doskonalenie efektywności poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy.
6. Promocja zatrudnienia.

Kierunki działań:

1. Tworzenie nowych miejsc pracy.
2. Działania na rzecz dostosowywania kierunków kształcenia i dokształcania do potrzeb rynku pracy.
3. Promowanie Klubów Pracy i innych form aktywizacji zawodowej.
4. Tworzenie szkoleń i kursów umożliwiających zmianę kwalifikacji zawodowych.
5. Pobudzanie aktywności zawodowej wśród mieszkańców.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska Strzelina, Burmistrz Miasta i Gminy Strzelin, Jednostki Organizacyjne Samorządu Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, środków unijnych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje pozarządowe ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 2

Zintegrowany systemu pomocy rodzinie

Cele szczegółowe:

1. Pomoc w likwidacji przyczyn pojawiających się w rodzinie dysfunkcji.
2. Interwencja wobec rodziny dotkniętej kryzysem.
3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju, zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.
4. Przeciwdziałanie przemocy domowej.
5. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.

Kierunki działań:

1. Rozwój specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego dla rodzin naturalnych, zastępczych, a także terapii rodzinnej.
2. Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo.
3. Prowadzenie grup wsparcia i grup samopomocowych.
4. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich:
    - organizacja i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole,
    - zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne,
    - organizacja i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego,
    - organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dzieciom.
5. Podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony

macierzyństwa i dziecka w rodzinie, m.in. wsparcie matek pracujących poprzez:

- zwiększenie dostępności do żłobków i przedszkoli,
- wydłużenie czasu pracy przedszkoli,
- zwiększenie zasobu lokali socjalnych.

6. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną oraz w zakresie zaspokojenia potrzeb dzieci w placówkach.
7. Praca socjalna z osobami i rodzinami dotkniętymi problemem przemocy polegająca na wczesnym diagnozowaniu symptomów występowania problemu przemocy w rodzinie oraz udzielaniu środowiskowej pomocy interwencyjnej nakierowanej na zapewnienie bezpieczeństwa.
8. Tworzenie interdyscyplinarnych zespołów specjalistów do spraw interwencji w sytuacjach zagrażających dzieciom i młodzieży, w szczególności podejmujących działania przeciwdziałające zjawiskom przemocy i przestępczości wśród nieletnich.
9. Rozwój form działań osłonowo-aktywizujących na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
10. Tworzenie i wdrażanie programów w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz rozwój zajęć pozalekcyjnych.
11. Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.
12. Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska Strzelina, Burmistrz Miasta i Gminy Strzelin, Jednostki Organizacyjne Samorządu Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, środków unijnych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje pozarządowe ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 3

Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie gminy

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.
2. Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.
4. Przeciwdziałanie przemocy domowej.

Kierunki działania:

1. Propagowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu jako alternatywa dla spożywania alkoholu.
2. Aktywizacja społeczna i zawodowa rodzin wykluczonych społecznie lub zagrożonych takim wykluczeniem z powodu uzależnień.
3. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu.
4. Zwiększenie skuteczności terapii w zakresie nowoczesnych metod rozwiązywania problemów alkoholowych.
5. Organizowanie pomocy psychologicznej i prawnej dla rodzin z problemem alkoholowym.
6. Zwiększanie świadomości osób młodych odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek.

7. Rozwój poradnictwa dla osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin.
8. Inicjowanie tworzenia placówek leczenia odwykowego.
9. Pomoc w integracji osobom po odbytym leczeniu odwykowym.
10. Zbudowanie systemu wsparcia i pomocy dla ofiar przemocy wynikającej z nadużywania alkoholu.
11. Utworzenie Centrum Informacji i Profilaktyki Uzależnień.

Cele i kierunki działań są realizowane zgodnie z przyjmowanym corocznie przez Radę Gminy Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zawierającym wykaz szczegółowych działań w tym zakresie.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska Strzelina, Burmistrz Miasta i Gminy Strzelin, Jednostki Organizacyjne Samorządu Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, środków unijnych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje pozarządowe ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 4

Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych zapewniającego im właściwą opiekę

Cele szczegółowe:

1. Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.
2. Tworzenie warunków do zachowania samodzielności osób niepełnosprawnych poprzez rozwój kompleksowego systemu usług specjalistycznych i rehabilitacyjnych.
3. Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym pomocy.
4. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.
5. Aktywizacja środowiska, tworzenie grup samopomocowych, grup sąsiedzkich, grup wsparcia.

Kierunki działań:

1. Edukacja społeczeństwa uczulająca na potrzeby osób niepełnosprawnych.
2. Działania zmierzające do promowania zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
3. Rozwój pracy socjalnej, budowa projektów socjalnych i programów na rzecz integracji ze środowiskiem osób upośledzonych i chorych psychicznie ze środowiskiem lokalnym.
4. Rozwój usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
5. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.
6. Współpraca z instytucjami, organizacjami, kościołami, związkami wyznaniowymi, prowadzącymi akcje na rzecz osób niepełnosprawnych.
7. Doradztwo i zachęcanie do rozwoju małych form pomocy dla osób niepełnosprawnych, takich jak rodzinne domy pomocy.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska Strzelina, Burmistrz Miasta i Gminy Strzelin, Jednostki Organizacyjne Samorządu Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, środków unijnych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje pozarządowe ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 5

Podniesienie poziomu współpracy, aktywności i zaangażowania mieszkańców

Cele szczegółowe:

1. Inicjowanie integracji społeczności lokalnych.
2. Wspólne diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych.
3. Propagowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu.
4. Inicjowanie współdziałania pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami rządowymi i samorządowymi.
5. Wspomaganie inicjatyw społecznych i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.
6. Rozwój współpracy w ramach partnerstwa lokalnego.
7. Promocja aktywności społecznej.

Kierunki działań:

1. Zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów.
2. Rozwijanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej.
3. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.
4. Wspieranie działalności klubów młodzieżowych jako kontynuacja pracy świetlic.
5. Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną – wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów.
6. Wdrożenie Centrum Aktywności Lokalnej jako metody pracy w środowisku lokalnym.

7. Inicjowanie powstawania organizacji pozarządowych, spółdzielni socjalnych oraz wszelkich innych form aktywności społecznej.
8. Realizacja zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych przez organizacje społeczne, Kościół Katolicki i inne kościoły, fundacje, stowarzyszenia, pracodawców, osoby fizyczne i prywatne.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska Strzelina, Burmistrz Miasta i Gminy Strzelin, Jednostki Organizacyjne Samorządu Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, środków unijnych.

Partnerzy:

Instytucje samorządowe, organizacje pozarządowe ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 6

Podniesienie jakości oferty oświatowej, pobudzenie świadomości kulturalnej oraz tworzenie infrastruktury społecznej

Cele szczegółowe:

1. Uwrażliwienie mieszkańców gminy na potrzeby kulturalne.
2. Wzbogacenie i poprawa jakości oferty oświatowej.
3. Budowa infrastruktury społecznej.

Kierunki działań:

1. Organizacja życia kulturalno-społecznego w obrębie sołectwa – animatorzy.
2. Tworzenie warunków dla pełnego rozwoju uczniów wybitnie uzdolnionych.
3. Tworzenie warunków dla edukacji osób niepełnosprawnych.
4. Zakorzenienie szkoły w środowisku lokalnym jako swoistego centrum kulturalno-sportowo-rekreacyjnego.
5. Tworzenie sieci miejsc do działań kulturalnych.
6. Promocja oferty Gminnego Ośrodka Kultury.
7. Tworzenie obiektów sportowych.
8. Tworzenie placówek przedszkolnych.
9. Wyrównywanie szans edukacyjnych w relacji miasto-wieś.
10. Wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych poprzez organizacje kół sportowych, przedmiotowych i artystycznych.
11. Przygotowanie programów z zakresu organizacji czasu wolnego i zajęć kulturalno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.

12. Organizacja wyjazdów kulturalnych, integracyjnych.
13. Reaktywowanie i prowadzenie świetlic wiejskich.
14. Połączenie systemu oświaty z wymogami rynku pracy.
15. Konsolidacja działań prowadzonych prze placówki oświatowe.
16. Promocja edukacji nieformalnej.
17. Utworzenie Klubu Integracji Społecznej.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska Strzelina, Burmistrz Miasta i Gminy Strzelin, Jednostki Organizacyjne Samorządu Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, środków unijnych.

Partnerzy:

Instytucje samorządowe, organizacje pozarządowe ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 7

Poprawa jakości usług medycznych dla mieszkańców gminy

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie działań w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia w celu utrzymania i poprawy stanu zdrowia mieszkańców.
2. Zwiększenie oferty usług medycznych.
3. Wspieranie rozwoju, zdrowia fizycznego i psychospołecznego dzieci i młodzieży.
4. Podniesienie poziomu wykonywanych usług.
5. Tworzenie preferencyjnych warunków dla specjalistów.
6. Wspieranie działań na rzecz paliatywnej opieki domowej.

Kierunki działań:

1. Szkolenia dla kadry medycznej.
2. Podniesienie komfortu i dostępności obiektów oferujących usługi medyczne dla osób niepełnosprawnych.
3. Kampanie informacyjne podnoszące świadomość mieszkańców na temat zdrowia.
4. Zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług medycznych.
5. Tworzenie i upowszechnianie programów profilaktycznych i prozdrowotnych w celu zmniejszenia zachorowalności i przedwczesnej umieralności z powodu chorób nowotworowych.
6. Kontynuowanie systemu opieki domowej nad przewlekle chorymi w zakresie paliatywnej opieki domowej.

7. Modernizacja obiektów służby zdrowia oraz zakup wyposażenia i aparatury medycznej.
8. Promocja zdrowego stylu życia.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska Strzelina, Burmistrz Miasta i Gminy Strzelin, Jednostki Organizacyjne Samorządu Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, środków unijnych.

Partnerzy:

Instytucje samorządowe, organizacje pozarządowe ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 8

Podniesienie bezpieczeństwa publicznego

Cele szczegółowe:

1. Stworzenie bezpiecznego środowiska – dom i otoczenie.
2. Likwidacja miejsc zagrożeń, zwalczanie przemocy i wandalizmu.
3. Poprawa bezpieczeństwa na drodze i ulicy.
4. Rozwój samopomocy sąsiedzkiej.
5. Przeciwdziałanie zachowaniom patologicznym oraz profilaktyka.

Kierunki działań:

1. Monitorowanie przez Policję miejsc niebezpiecznych.
2. Akcje profilaktyczne przeciwdziałania zachowaniom patologicznym.
3. Pomoc sąsiedzka.
4. Utworzenie punktów konsultacyjnych w zakresie socjalnej, psychologicznej i prawnej pomocy ofiarom przestępstw.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska Strzelina, Burmistrz Miasta i Gminy Strzelin, Jednostki Organizacyjne Samorządu Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, środków unijnych.

Partnerzy:

Instytucje samorządowe, organizacje pozarządowe ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

3.3. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII

3.3.1. CECHY PROGRAMÓW I PROJEKTÓW

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające budowę i realizację programów celowych, zgodnych z przyjętymi kierunkami działań. Programy można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od charakteru danego projektu.

Przy budowie projektów znaczenie będą miały środki, które Rada Miejska Strzelina rocznie będzie przeznaczała na ten cel. Projekty można realizować w ramach:

a. własnych zasobów samorządu (np. projekty GOPS-u),
b. poprzez organizacje pozarządowe,
c. poprzez inne instytucje zewnętrzne.

Projekty i programy mogą być przyjmowane przez Radę Miejską Strzelina stosownymi uchwałami, które winny przybierać formułę załączników do niniejszej Strategii.

Projekty i programy realizowane w ramach Strategii powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań. Ponadto powinna je cechować:

1. **Efektywność** – jest to jedna z najbardziej pożądanych cech polityki społecznej i jednocześnie kryterium jej oceny. Stosowana jest w polityce społecznej w znaczeniach nadawanych jej przez ekonomię, prakseologię i socjologię. Jest to relacja między osiągniętymi bądź planowanymi celami (korzyściami) danego działania a ponoszonymi lub planowanymi nakładami. Można tego dokonać dwoma sposobami: osiągając maksymalny stopień realizacji celu przy danym nakładzie zasobów (zwiększenie wydajności) lub używając minimalnego nakładu środków, by w jak największym stopniu zbliżyć się do realizacji celu (oszczędzanie zasobów). Efektywne programy, realizowane w ramach strategii, rozwiązują jedną kwestię społeczną, nie przyczyniając się do powstania nowych. Służą zachowaniu równowagi między interesami różnych grup społecznych oraz podnoszą poziom zaspokajania potrzeb społeczeństwa, oszczędnie i wydajnie dysponując posiadanymi środkami.

2. **Skuteczność** – jest to zgodność między stanem rzeczy, określanym jako skutek danego działania, a zakładanym celem. Skuteczność jest stopniowalna: za skuteczne uznaje się nie tylko działania, których skutki są tożsame z celem, ale i te, które zbliżają do jego osiągnięcia. Skuteczność jest oceną, dla której punktem odniesienia jest wzorzec stanu docelowego. Ten stan docelowy w polityce społecznej może być postrzegany bardziej konkretnie – jako pożądane i zaplanowane zmiany w jakiejś dziedzinie życia społecznego (np. ograniczanie obszarów biedy).

3. **Celowość** – jest to cecha oznaczająca dotarcie z danym programem do środowiska osób rzeczywiście go potrzebujących. Ocena celowości powinna się opierać na rzetelnie przeprowadzonej diagnozie problemu.

3.3.2. PROPONOWANE PROJEKTY – BANK POMYSŁÓW

Prezentowane projekty powstały w trakcie prac nad dokumentem strategicznym i przedstawione zostały na zasadzie „banku pomysłów", tzn. ich realizacja jest wskazana, ale możliwa będzie dopiero wtedy, gdy wnioskodawcy projektów pozyskają środki finansowe.

PROJEKT 1.

KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Miasto i Gmina Strzelin

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Reintegracja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych – zagrożonych wykluczeniem społecznym.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Zatrudnienie uczestników w ramach zatrudnienia wspieranego,
- Poprawa statusu materialnego uczestników projektu i ich rodzin,
- Poprawa umiejętności zawodowych i społecznych,
- Rozpowszechnienie nowej formy pracy z bezrobotnymi.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- Osoby długotrwale bezrobotne – ponowne włączenie się do życia społecznego oraz podniesienie ról zawodowych i rodzinnych.

ZAKRES PROJEKTU:

Utworzenie klubu w ramach umowy współpartnerskiej – spółdzielni socjalnej. Świadczenie usług:

- w ramach działań terapeutycznych,
- w ramach działań edukacyjno-pomocowych,
- poradnictwo prawno-administracyjne,
- organizowanie robót publicznych.

PROJEKT 2.

ZORGANIZOWANIE PORADNI DLA DIABETYKÓW

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Miasto i Gmina Strzelin

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Pomoc ludziom chorym na cukrzycę.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Pomoc ludziom chorym na cukrzycę, którzy muszą jeździć do specjalistów do Wrocławia lub Oławy.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- Ludzie starsi i niepełnosprawni chorzy na cukrzycę.

PROJEKT 3.

BUDOWA DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Miasto i Gmina Strzelin

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Zapewnienie ludziom chorym pomocy pielęgnacyjno-opiekuńczej.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Organizacja warsztatów zajęciowych
- Powstanie nowych miejsc pracy

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- Ludzie psychicznie chorzy wymagający opieki.

PROJEKT 4.

URUCHOMIENIE DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Miasto i Gmina Strzelin

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Zapewnienie opieki ludziom chorym.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Pomoc ludziom potrzebującym i chorym,
- Zmniejszenie bezrobocia.

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- Ludzie chorzy,
- Bezrobotni.

PROJEKT 5.

UTWORZENIE GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2010-2015

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Miasto i Gmina Strzelin

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Kamienna 1, 57-100 Strzelin

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Zorganizowanie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej
- Zapewnienie profesjonalnej pomocy oraz wsparcia ofiarom i świadkom przemocy domowej
- Podejmowanie działań ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- Rodziny i osoby dotknięte problemem przemocy

PROJEKT 6.

BUDOWA LOKALNEGO SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Miasto i Gmina Strzelin

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Kamienna 1, 57-100 Strzelin

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Zintegrowany system pomocy dziecku oraz rodzinie

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Pomoc w likwidacji przyczyn pojawiających się w rodzinie dysfunkcji
- Interwencja wobec rodziny dotkniętej kryzysem
- Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- Rodziny z terenu Miasta i Gminy Strzelin

PROJEKT 7.

WSPIERANIE AKTYWNEJ INTEGRACJI NA TERENACH GMIN BORÓW, PRZEWORNO I STRZELIN

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Miasto i Gmina Strzelin

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Kamienna 1, 57-100 Strzelin

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Zwiększenie szansy na integrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa skuteczności funkcjonowania ośrodków pomocy społecznej w Gminach Strzelin, Borów i Przeworno.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Podnoszenie kompetencji zawodowych
- Wzrost umiejętności psychospołecznych
- Zwiększenie umiejętności poruszania się po rynku pracy
- Wzrost poczucia własnej wartości i wiary we własne możliwości
- Pobudzenie potrzeby dalszego kształcenia

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- Osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w gminach Borów, Przeworno i Strzelin.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie
- Gminny ośrodek Pomocy Społecznej w Przewornie

PROJEKT 8.

ZDROWA GMINA

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Miasto i Gmina Strzelin

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Publiczne i niepubliczne Placówki Zdrowia

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Prowadzenie działań profilaktycznych na rzecz mieszkańców Miasta i Gminy Strzelin

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Organizowanie szczepień ochronnych na terenie Miasta i Gminy
- Prowadzenie szkoleń w zakresie edukacji społecznej

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- Mieszkańcy Miasta i Gminy Strzelin

PROJEKT 9.

NOWE ŻYCIE

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Miasto i Gmina Strzelin

WNIOSKODAWCA PROJEKTU:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Prowadzenie działań profilaktycznych dla osób uzależnionych

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Utrzymanie i rozbudowa Ośrodka Profilaktyczno-Integracyjnego w Białym Kościele
- Wspomaganie działań profilaktycznych stowarzyszeń na rzecz osób uzależnionych
- Wspieranie form aktywnego spędzania wolnego czasu osób uzależnionych i ich rodzin

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- Osoby uzależnione i ich rodziny

PROJEKT 10.

SŁONECZKO DLA NAJMŁODSZYCH – UTWORZENIE PRZEDSZKOLA

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Miasto i Gmina Strzelin

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Celem projektu jest zapewnienie opieki dzieciom, których rodzice podjęli zatrudnienie bądź uczestniczą w formach aktywizacji zawodowej, a sytuacja finansowa nie pozwala im na oddanie dziecka do przedszkola.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Zorganizowanie bazy lokalowej i wyposażenie jej w sprzęt oraz zatrudnienie personelu
- Przyjęcie dzieci, których rodzice uczestniczą w formach aktywności zawodowej
- Poznanie dziecka, jego zdolności i zainteresowań
- Zorganizowanie dzieciom zajęć

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- Dzieci oraz rodzice, których sytuacja finansowa nie pozwala na pokrycie kosztów pobytu dziecka w przedszkolu

PROJEKT 11.

ANIMATORZY ŻYCIA SPOŁECZNO - KULTURALNEGO ŚWIETLIC

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Miasto i Gmina Strzelin

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Celem projektu jest zagospodarowanie wolnego czasu poprzez organizację zajęć profilaktycznych, sportowo-ruchowych, rozwijających zainteresowania i umiejętności mieszkańców, zbliżenie relacji międzyludzkich.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Rozwój umiejętności m. in. manualnych, sportowych
- Profilaktyka uzależnień
- Integracja mieszkańców
- Aktywna forma spędzania wolnego czasu
- Rozwój psychofizyczny dzieci, młodzieży i dorosłych

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- Mieszkańcy miejscowości, w których znajdują się świetlice

PROJEKT 12.

WSPÓLNA PRZYSZŁOŚĆ – PROGRAM AKTYWNEJ INTEGRACJI W GMINIE STRZELIN

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU:

Miasto i Gmina Strzelin

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU:

Celem projektu jest pobudzenie aktywności lokalnej mieszkańców Gminy Strzelin na rzecz rozwoju integracji społecznej.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Wzmocnienie integracji społecznej
- Rozwój współpracy lokalnej
- Większa motywacja do aktywności na rzecz społeczności lokalnej
- Rozwój poczucia przynależności do społeczności lokalnej
- Rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych

BENEFICJENCI PROJEKTU:

- Przedstawiciele organizacji pozarządowych, urzędów i szkół, sołtysi i rady sołeckie, przedsiębiorcy, radni i mieszkańcy Gminy Strzelin

3.3.3. MONITORING I AKTUALIZACJA STRATEGII

Monitoring Strategii jest obserwacją realizacji celów strategicznych wynikających z następnych faz programowania rozwoju. Monitoring realizacji Strategii umożliwia: obserwację stanu zaawansowania projektów rozwojowych, umożliwiających aktualną identyfikację problemów w ich realizację, ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację, weryfikację zgodności założonych celów i

efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków, kontrolę postępu prac związanych z realizacją działań.

Podstawą skutecznego wdrożenia Strategii jest system informacji o zjawiskach i procesach społeczno-gospodarczych zachodzących na terenie Gminy. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w Strategii celów należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów.

Wdrażanie Strategii pozwoli stawić czoła szybko zmieniającej się rzeczywistości i jednocześnie uniknąć poważnych konsekwencji dla społeczności lokalnej na skutek eliminowania ryzyka i poczucia bezsilności wobec radykalnych zmian społeczno-gospodarczych.

W związku z powyższym rolę jednostki monitorującej będzie pełnić Zespół Roboczy, który został powołany Zarządzeniem nr 0151/61/2009 Burmistrza Miasta i Gminy Strzelin z dnia 14 kwietnia 2009 r. w składzie:

- Konstanty Sikorski –Naczelnik Wydziału Spraw Społecznych i Mieszkaniowych Urzędu Miasta i Gminy Strzelin
- Łukasz Krzysztofczyk –Referent do spraw Profilaktyki uzależnień i współpracy z organizacjami pozarządowymi Urzędu Miasta i Gminy Strzelin
- Damian Szefliński – Kierownik Referatu Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miasta i Gminy Strzelin
- Mirosława Czujewicz – Inspektor do spraw Oświaty Gminnej
- Teresa Skwarzyńska -Dyrektor Publicznego Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego w Strzelinie
- Władysława Maturlak – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelinie

Strategia podlegać będzie stosownej modyfikacji, w zależności od potrzeb ujawnionych w dalszych latach realizacji dokumentu. Uaktualnienie zapisów dokumentu odbywać się będzie na podstawie danych ze sprawozdań rocznych i badań ankietowych sporządzonych w ramach realizowanych projektów. Za uaktualnienie zapisów Strategii odpowiedzialny jest Zespół Roboczy.

Każde z realizowanych działań przez podmioty zewnętrzne bądź w partnerstwie podlegać będzie sprawozdawczości do Urzędu Miasta i Gminy Strzelin. Sprawozdawczość będzie obejmować merytoryczną i finansową stronę przedsięwzięć. Przyjęcie zmian w dokumencie dokonuje się uchwałą Rady Miejskiej.

4. ANKIETA

Poniżej prezentujemy ankietę, którą anonimowo wypełnili mieszkańcy Miasta i Gminy Strzelin. Ankiety były powszechnie dostępne. Otrzymano 171 ankiet i na tej próbie dokonano analizy.

Szanowni Państwo,

Urząd Miasta i Gminy Strzelin oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych (prowadzącym Regionalny Ośrodek EFS we Wrocławiu) rozpoczął prace nad aktualizacją Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Strzelin na lata 2010 – 2015.Strategia to dokument, który stanowi plan długofalowych działań prowadzących do polepszenia warunków społecznych w Gminie. Władzom Gminy zależy, aby w procesie diagnozowania obecnej sytuacji oraz planowania działań zaangażowani byli wszyscy, których te działania dotyczą. W związku z tym zwracamy się do Państwa z prośbą o wypełnienie poniższej ankiety. Państwa głosy wyposażą nas w dodatkową wiedzę na temat problemów społecznych Gminy Strzelin widzianych oczami jego Mieszkańców. Ankieta jest anonimowa, a dane zebrane za jej pomocą posłużą do zbiorczych zestawień statystycznych.

I. Proszę zaznaczyć wybrane przez siebie odpowiedzi poprzez wstawienie symbolu X w odpowiednią kratkę lub wpisanie odpowiedzi w miejscach wyznaczonych.

1. Czy uważa Pan/i, że w ciągu ostatnich 5 lat problemy społeczne w Gminie Strzelin:

- ☐ nasiliły się
- ☐ zmalały
- ☐ utrzymały się na podobnym poziomie
- ☐ zostały w pełni rozwiązane → *proszę przejść do pytania 4*

2. Jakie problemy społeczne występujące w Gminie Strzelin są wg Pana/i najpilniejsze do rozwiązania. ***Proszę zaznaczyć spośród poniższych propozycji maksymalnie 5.***

- ☐ 1. bezrobocie
- ☐ 2. emigracja zarobkowa za granicę lub do większych ośrodków miejskich
- ☐ 3. ubóstwo
- ☐ 4. przestępczość
- ☐ 5. przestępczość młodzieży
- ☐ 6. alkoholizm
- ☐ 7. narkomania

☐ 8. nadużywanie alkoholu przez młodzież

☐ 9. zażywanie narkotyków przez młodzież

☐ 10. przemoc w rodzinie

☐ 11. izolacja społeczna osób starszych

☐ 12. izolacja społeczna osób niepełnosprawnych

☐ 13. duża liczba rodzin niepełnych

☐ 14. zanikanie więzi społecznych i rodzinnych

☐ 15. niedostateczna oferta kulturalno – rozrywkowa

☐ 16. niedostateczna oferta sportowo – rekreacyjna

☐ 17. niewystarczająca ilość inicjatyw społecznych (działań na rzecz społeczności lokalnej podejmowanych przez stowarzyszenia, fundacje, grupy nieformalne lub osoby indywidualne),

☐ 18. niski poziom oświaty

☐ 19. niewystarczająca oferta usług medycznych

☐ 20. niewystarczająca oferta usług opiekuńczych

☐ 21. bezdomność

☐ 22. dyskryminacja przedstawicieli mniejszości narodowych

☐ 23.inne,

jakie?.....

- Jakie wg Pana/i działania powinny podejmować instytucje i organizacje działające w sferze pomocy społecznej w latach 2010 – 2015, aby zmniejszyć nasilenie zaznaczonych przez Pana/ią problemów?

  Proszę wpisać propozycje działań w tabeli, w pierwszej kolumnie proszę wpisać numer lub nazwę problemu z pytania 2.

L.p.	Problem (wybrany wcześniej jako najpilniejszy do rozwiązania)	Propozycja działań naprawczych (*np. bezpłatne szkolenia, otwarcie domu pomocy społecznej, centrum wolontariatu, centrum integracji społecznej, aktywizacja lokalnych organizacji społecznych, zwiększenie liczby i podniesienie jakości zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, organizacja różnych akcji i kampanii profilaktycznych itd.*)
1.		
2.		

L.p.	Problem (wybrany wcześniej jako najpilniejszy do rozwiązania)	Propozycja działań naprawczych
3.		
4.		

- Czy zna Pan/i główne założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2004 – 2009?

☐ tak ☐ nie

6. Jak ocenia Pan/i działania prowadzone przez instytucje publiczne działające w obszarze pomocy społecznej, mające przeciwdziałać problemom społecznym w Gminie Strzelin?

☐ bardzo skuteczne

☐ raczej skuteczne

☐ raczej nieskuteczne

☐ zupełnie nieskuteczne

☐ trudno powiedzieć

7. Jak ocenia Pan/i działania prowadzone przez lokalne stowarzyszenia i fundacje działające w obszarze pomocy społecznej, mające przeciwdziałać problemom społecznym w Gminie Strzelin?

☐ bardzo skuteczne

☐ raczej skuteczne

☐ raczej nieskuteczne

☐ zupełnie nieskuteczne

☐ trudno powiedzieć

8. Jak ocenia Pan/i współpracę instytucji publicznych i organizacji społecznych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych Gminy Strzelin ?

☐ bardzo dobra

☐ dobra

☐ zła

☐ bardzo zła

☐ trudno powiedzieć

II. Bardzo proszę zaznaczyć prawidłowe odpowiedzi, poprzez wstawienie X w odpowiednią kratkę.

1. Płeć

☐ Kobieta ☐ Mężczyzna

2. Wiek

☐ poniżej 18 ☐ 18 – 25 ☐ 26 – 35 ☐ 36 – 45 ☐ 46 – 55 ☐ 56 – 65 ☐ powyżej 65

3. Wykształcenie

☐ niepełne podstawowe ☐ podstawowe ☐ zawodowe ☐ średnie ☐ wyższe

4. Aktywność zawodowa

☐ Prowadzę własną działalność gospodarczą

☐ Jestem zatrudniony/a w sektorze prywatnym/publicznym (niepotrzebne skreślić)

☐ Pracuję w rolnictwie

☐ Uczę się/studiuję

☐ Jestem na emeryturze/rencie

☐ Jestem bezrobotny/a

5. Miejsce zamieszkania (podaj miejscowość).....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety, prosimy o jej oddanie.

5. ŹRÓDŁA UZYSKANIA INFORMACJI WYKORZYSTANYCH W PROCESIE BUDOWY STRATEGII

Wykaz dokumentów szczebla krajowego

1. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013)
2. Narodowa Strategia Integracji Społecznej
3. Krajowy Plan Działania Na Rzecz Integracji Społecznej

Wykaz dokumentów szczebla regionalnego wygenerowanych na Dolnym Śląsku

1. Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2005-2013

Wykaz dokumentów subregionalnych i lokalnych

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Strzelińskim
2. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Strzelin
3. Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Strzelin na lata 2007-2013

Dane źródłowe

8. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelinie

9. Urząd Miasta i Gminy Strzelin
10. Powiatowy Urząd Pracy w Strzelinie
11. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie
12. Komenda Powiatowa Policji w Strzelinie
13. Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
14. Szkoły:
    - Gimnazjum Nr 1
    - Gimnazjum Nr 2
    - Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 4
    - Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 5
    - Publiczna Szkoła Podstawowa w Nieszkowicach
    - Zespół Szkół w Kuropatniku

Inne

1. Ankieta
2. Warsztaty z udziałem mieszkańców

UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Inne dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej powinny być zgodne z wytyczonymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi i kierunkami działań. Powinny je również rozwijać i uszczegóławiać. Odnosi się to zarówno do programów przyjmowanych przez organy samorządu corocznie, jak i dokumentów wieloletnich.

Autorzy niniejszego dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania tym wszystkim, którzy przyczynili się do identyfikacji najważniejszych problemów społecznych środowiska lokalnego oraz mają nadzieję na dalszą współpracę prowadzącą do zmiany społecznej.